

Col·lecció Llengua, immigració i ensenyament del català, núm. 7

EL PANJABI

**ESTUDI COMPARATIU
ENTRE LA GRAMÀTICA DEL CATALÀ I LA DEL PANJABI**

Joan Miquel Contreras

Olga Fullana

Grup de Lèxic i Gramàtica

Gabinet d'Assessorament Lingüístic per a la Immigració

Universitat de Girona

**Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família**

Contreras, Joan Miquel

El Panjabi : estudi comparatiu entre la gramàtica del català i la del panjabi. – (Llengua, immigració i ensenyament del català ; 7)

ISBN 84-393-6709-0

I. Fullana, Olga II. Catalunya. Departament de Benestar i Família III. Títol IV. Col·lecció: Llengua, immigració i ensenyament del català ; 7

1. Català - Gramàtica comparada - Panjabi 2. Panjabi - Gramàtica comparada - Català 3. Català - Ensenyament - Estudiants estrangers
804.99-5:809.14-5

El projecte “Llengua, immigració i ensenyament del català” ha estat finançat pel Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya a través de dos convenis de col·laboració amb la Universitat de Girona (2000-2001 i 2002-2003).

Els investigadors que han treballat en la redacció dels resultats d'aquests projectes són:

Lluïsa Gràcia Solé (coordinadora)	Grup de Lèxic i Gramàtica (UdG)
Joan Miquel Contreras Heras	Grup de Lèxic i Gramàtica (UdG)
Jordi Farrés Nierga	SEDEC, Girona
Olga Fullana Noell	Grup de Lèxic i Gramàtica (UdG) - IEC
Xavier Lamuela Garcia	Grup de Lèxic i Gramàtica (UdG)
Juan Carlos Moreno Cabrera	Universidad Autónoma de Madrid
Marcos Orozco Pairet	Becari del projecte (UdG)
Francesc Roca Urgell	Grup de Lèxic i Gramàtica (UdG)
Raquel Sánchez Avendaño	Estudiant de màster (UdG)
Josep M. Serra Bonet	Grup de Cultura i Educació (UdG)
Elisabet Serrat Sellabona	Grup de Cultura i Educació (UdG)

Han participat en l'elaboració d'aquest volum com a becaris, col·laboradors o revisors:

Berta Crous Castañé	Grup de Lèxic i Gramàtica (UdG)
Cristina Molas Casacuberta	Becària del projecte (UdG)
Marcos Orozco Pairet	Becari del projecte (UdG)
Laura Riera Casellas	Grup de Lèxic i Gramàtica (UdG)
Patras Yousaf Paulus M ^a	Figueres

© Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família

Primera edició: abril de 2005
Tiratge: 1.000 exemplars
ISBN: 84-393-6709-0
Dipòsit legal: B. 17305-05
Disseny i producció: gama, sl

PRESENTACIÓ

Em plau presentar-vos quatre volums més de la col·lecció “Llengua, immigració i ensenyament del català” que el Departament de Benestar i Família edita amb la voluntat d’ajudar a conèixer la nostra societat i d’acollir les persones que arriben d’arreu del món. L’èxit que els sis volums anteriors han tingut entre els professionals de l’educació ha estat clau per a continuar aquesta iniciativa amb l’edició de quatre llengües més: el tagal, l’ucraïnès, el romanès i el panjabi. Cadascun dels volums és fruit d’un estudi destinat a fer notar els aspectes lingüístics que poden afavorir o dificultar l’aprenentatge del català. Contenen una descripció gramatical de la llengua i un apartat dels errors i dels problemes lingüístics més freqüents, i, a més, uns estudis comparatius breus del sistema gramatical català amb els sistemes gramaticals de cadascuna de les llengües.

El Govern de la Generalitat de Catalunya aposta fermament per garantir una acollida adequada a totes les persones que han escollit el nostre país per a viure-hi. Cal posar els instruments necessaris per a fer-ho possible. Conèixer el català, per a aquestes persones, és un element important que tenen per a socialitzar-se. Però aprendre el català no ha de ser només una decisió personal i un dret, sinó que tota la ciutadania els ho hem de facilitar: els qui ens hi relacionem, els qui hi convivim, els professionals de les administracions, entre els quals hi ha els responsables de l’ensenyament.

Una de les tasques que podem fer, i volem fer, des de la Generalitat de Catalunya és facilitar que aquest aprenentatge es faci, i es faci al més ràpidament possible. Per això, cal que els diferents nivells de formació i els professionals que hi treballen estiguin prou preparats i adaptats a la nova realitat. L’edició d’aquesta col·lecció és una eina que ha de permetre als professionals de l’ensenyament identificar les dificultats i els progressos en l’aprenentatge del català derivats de les diferències fonètiques, gramaticals i lèxiques amb la seva llengua materna.

Desitgem que aquests manuals us facilitin la feina, una feina important per a garantir la igualtat d'oportunitats i articular l'acolliment també a partir d'un concepte inclusiu i vertebrador socialment com ha de ser l'aprenentatge de la nostra llengua pròpia.

ANNA SIMÓ I CASTELLÓ
Consellera de Benestar i Família

دفعہ 1

سارے انسان آزاد تے حقوق تے عزت دے لحاظ نال برابری پیدا ہونگے۔ ہمیں جو عقل کجھ
تے پختے منہ دی پہچان تے احساس دکھدے تے ایس واسطے جوہاں توں اک دوجے نال
بھائی بھائی دے واسطے سلوک کرنا چاہی دا اے۔

Article 1

Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets.
Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternal-
ment els uns amb els altres.

(Declaració Universal dels Drets Humans)

INTRODUCCIÓ

La idea de fer un estudi sobre les llengües dels immigrants que resideixen a Catalunya va sorgir de la constatació dels problemes que suposava el fet d'integrar a les aules i a la societat unes persones que parlaven una altra llengua de la qual la comunitat educativa del nostre país, en la majoria dels casos, no tenia cap coneixement. La situació, doncs, és ben diferent de la que es dóna amb els immigrants que parlen castellà, perquè els educadors sí que poden entendre i parlar la seva llengua i, per tant, no es dóna la impossibilitat de comprensió i de relació verbal.

L'objectiu d'aquests treballs és proporcionar als mestres i professors que han d'ensenyar català als nostres immigrants una eina que els serveixi per apropar-se una mica a la llengua que parlen els seus alumnes. No es tracta, evidentment, que aprenguin àrab, xinès o mandinga, per exemple. Només pretenem que tinguin una idea general del funcionament de la gramàtica d'aquestes llengües que els permeti valorar i entendre les dificultats i els progressos dels aprenents. És obvi que no tots els problemes lingüístics provenen de la interferència amb la primera llengua: alguns són generals en qualsevol aprenentatge d'una segona o, fins i tot, d'una primera llengua. Però sí que hi ha determinats errors que s'entenen més bé si es compara la gramàtica del català amb la de l'altra llengua. Nosaltres no pretenem, en aquests estudis, donar solucions ni material didàctic per als problemes concrets. Això es podrà fer en una segona fase, ara que tenim identificades les diferències entre les dues llengües i que hem pogut detectar els errors més freqüents. El treball que presentem ara hauria d'ajudar l'ensenyant a deduir d'on vénen o d'on poden venir els problemes i hauria d'estimular-lo a trobar estratègies didàctiques adequades a cada cas.

La idea que hi ha al darrere d'aquest projecte és que, perquè els immigrants s'integrin, cal que la societat d'acollida tingui algun coneixement de la cultura dels que hi arriben. I la cultura, entre altres coses, inclou la llengua. I potser és el factor més important, perquè és el que permet la transmissió de coneixements, d'experiències i de sentiments. La llengua, i per raons històriques els catalans ho podem entendre molt bé,

és un tret molt lligat a la persona i a la comunitat, que mereix un respecte especial per part dels altres i que en cap cas no s'ha de menystenir o ignorar.

Poder demostrar als immigrants que sabem alguna cosa de la seva llengua, encara que només sigui que en coneixem l'existència i el nom o la manera de dir *bon dia* o *gràcies*, manifestar que hi estem interessats i ensenyar-los que tenim un llibret que ens pot ajudar a saber-ne més, són coses que ells agrairan, com ho agrairíem nosaltres si ens trobéssim en les seves circumstàncies. En molts casos, especialment per als parlants d'algunes llengües africanes, aquest interès pot tenir encara un altre efecte beneficiós: evitar que ells s'avergonyeixin de la seva pròpia llengua i, per tant, reduir el sentiment d'inferioritat que de vegades senten envers ells mateixos i la seva cultura quan són aquí. Només quan ens acceptem i ens sentim acceptats som capaços d'acceptar els altres. Un procés d'integració no pot anar desvinculat del coneixement mutu. Integrar no vol dir fagocitar. Integrar-se no pot implicar haver de renunciar a la pròpia cultura. Si fos així seria un empobriment... per a les dues parts.

Estructura del llibre

Aquest llibre consta de sis parts. En la primera, *Identificació de la llengua*, es donen unes nocions bàsiques sobre el lloc on es parla, el nombre de parlants, la situació sociolingüística i les principals característiques gramaticals del panjabi.

La segona part, *Descripció gramatical*, presenta algunes qüestions de l'estructura de la gramàtica del panjabi, especialment aquelles que són més diferents del català o que poden ser la font d'alguns errors. Està organitzada internament en quatre subapartats: fonologia i fonètica, morfologia, sintaxi i lèxic. Aquest capítol no s'ha de veure com una "gramàtica del panjabi": és només un conjunt d'informacions gramaticals sobre aquesta llengua comparades amb les estructures corresponents del català. Sempre que ens ha estat possible hem relacionat la comparació gramatical amb els errors que hem detectat en la parla catalana de persones panjabis. Hem intentat sempre deixar de banda els tecnicismes i hem simplificat els problemes al màxim. Possiblement un lingüista hi trobarà mancances, problemes interessants poc explicats i sense cap proposta de solució. I tindrà raó. Però es tracta d'un treball amb una finalitat pràctica molt clara: ajudar els educadors (que no necessàriament són lingüistes). És per

això que hem cregut convenient deixar de banda les disquisicions que podrien ser molt interessants per a un lingüista però que no aportarien res significatiu a l'obra tal com l'hem concebuda des del començament.

La tercera part inclou una llista amb els tipus d'errors que hem trobat, amb alguns exemples i la referència a l'apartat del segon capítol en què es tracta la qüestió. Els errors provenen de parlants panjabis que hem entrevistat quan parlaven català. En algun cas, l'informant parlava castellà, perquè ha estat difícil trobar adults panjabis que parlessin català. En tot cas, els resultats no varien dels que tindriem si haguessin parlat en català: els tipus d'errors són gairebé els mateixos perquè les dues llengües són molt similars. S'ha de tenir en compte que cap dels nostres informants no era en els primers estadis d'aprenentatge de la llengua. Això vol dir que no hem pogut detectar alguns dels errors que, probablement, es donen en els primers moments.

El quart apartat correspon a dos breus vocabularis, un de català - panjabi i un altre de panjabi - català. S'han triat els conceptes que es consideren més o menys universals en la bibliografia especialitzada i s'hi han afegit aquells que ens semblava que podien ser d'ús més freqüent en la nostra societat o en la seva cultura.

Finalment, el cinquè punt és una breu bibliografia que inclou referències assequibles des de Catalunya i adreces de pàgines web relacionades amb el tema, i el sisè apartat conté els apèndixs: el quadre de l'alfabet fonètic internacional, el quadre de sons del català i un mapa de grups ètnics del Pakistan.

Agraïments

Tot aquest projecte no hauria estat possible sense el finançament del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya. Agraïm, doncs, la confiança que ens han demostrat els responsables del Departament i la col·laboració de les persones que hi treballen.

La redacció d'aquest volum s'ha beneficiat de la col·laboració de diverses persones. En primer lloc agraïm la feina que han fet els becaris i els col·laboradors que han treballat directament o indirectament en aquest projecte, entrevistant informants,

transcrivint els enregistraments i fent tot el que calia: M. Orozco, C. Molas, B. Crous i L. Riera. Agraïm la disponibilitat de tots els informants que s'han avingut a deixar-se entrevistar i les facilitats que ens han donat algunes escoles per accedir als seus alumnes, concretament, el CEIP Milà i Fontanals i l'IES Miquel Tarradell, de Barcelona. Donem les gràcies a la *International Phonetic Association (c/o Department of Linguistics, University of Victoria, Victoria, British Columbia, Canadà)* per permetre la reproducció del quadre de sons que apareix a la secció d'apèndixs. Finalment, volem donar les gràcies a Patras Yousaf Paulus M^a, que ens ha aportat diverses informacions i ha contestat amb paciència totes les preguntes que li hem fet sobre la seva llengua.

Agraïm per endavant tots els suggeriments, les observacions i correccions que els lectors ens pugueu fer arribar a l'adreça de correu electrònic gali@udg.es. La vostra col·laboració ens podrà ser molt útil per a millorar el nostre treball.

ABREVIATURES USADES EN LA DESCRIPCIÓ GRAMATICAL

1.	primera persona
2.	segona persona
3.	tercera persona
AUX.	auxiliar
CORR.	correlatiu
DIR.	directe
ERG.	ergatiu
FP.	femení plural
FS.	femení singular
FUT.	futur
IMP.	imperatiu
INF.	infinitiu
INT.	interrogatiu
MP.	masculí plural
MS.	masculí singular
NEG.	negació
OBL.	oblic
P.	plural
PART.	participi
PARTC.	partícula
PASS.	passat
POST.	postposició
PRES.	present
REL.	relatiu
SG.	singular
SUBJ.	subjuntiu
VOC.	vocatiu

ABREVIATURES USADES EN EL VOCABULARI

adj.	adjectiu
adv.	adverbi
conj.	conjunció
f.	femení
n.	nom
num.	numeral
prep.	preposició
pron.	pronom
v.	verb

1. IDENTIFICACIÓ DE LA LLENGUA

1.1. FAMÍLIA LINGÜÍSTICA, SITUACIÓ GEOGRÀFICA I NOMBRE DE PARLANTS

El panjabi és una llengua de la branca indoirànica de la família indoeuropea. Entre 40 milions i 70 milions de persones tenen el panjabi com a primera o segona llengua. Es parla principalment al Panjab, una regió al nord-est de la península asiàtica de l'Índia, al peu de l'Himàlaia (veg. el mapa de l'apartat 6.3). *Panjab* significa 'terra dels cinc rius' i rep aquest nom perquè la regió és una plana conformada per cinc afluents del riu Indus; *panjabi* vol dir 'la llengua del Panjab'. La forta emigració durant molts anys ha fet que el panjabi també es parli arreu del món: es troben comunitats panjabis importants a l'Àfrica de l'Est, al Regne Unit i al Canadà.

El 1947, arran de la independència de l'Índia, la regió del Panjab fou dividida en dues zones: el Panjab de l'oest, que pertany al Pakistan, i el Panjab de l'est, que pertany a l'Índia. Tot i que la llengua i la cultura del Panjab de l'oest i la de l'est són essencialment les mateixes, hi ha diferències religioses notables entre les dues zones: els panjabis pakistanesos són principalment musulmans; els panjabis de l'Índia, en canvi, són hindús i, sobretot, sikhs. El panjabi és la llengua oficial de la religió sikh i, per tant, de la seva cultura. Aquest fet implica una diferència entre la situació de la llengua en les dues zones: mentre que el panjabi del Pakistan, zona essencialment musulmana, és una llengua fonamentalment oral, el panjabi de l'Índia, és una llengua amb una escriptura pròpia, el *gurmukhi*, i és tinguda com una llengua de cultura. A això s'afegeix el fet que el panjabi ha estat reconegut com a llengua oficial a l'estat indi del Panjab, però no al Panjab pakistanès¹, cosa que ha contribuït a incrementar aquesta diferència en l'estatus de la llengua en les dues comunitats.

Tradicionalment, es reconeixen onze dialectes en el panjabi: majhi, bhattiani, rathni, ludhianwi, doabi, patialwi, powadhi, malwi, multani, putohari i hindko. Els tres darrers, però, de vegades se'ls considera constitutius d'una llengua independent, el lahanda. Des de 1947 les migracions d'una banda a l'altra del Panjab han estat massives.

¹ Les llengües oficials del Pakistan són l'urdú, el sindhi i l'anglès.

Es considera que al voltant de 10 milions de panjabis s'han redistribuït i reorganitzat tenint en compte la seva creença religiosa. Això ha fet que, ara per ara, sigui difícil establir una distribució geogràfica dels dialectes i que es parli de zones multidialectals.

En teoria, el panjabi estàndard i literari es basa en el dialecte majhi, que és un dialecte que es parla al centre del Panjab, tant a la zona índia com a la zona pakistanesa. A la pràctica, però, les gramàtiques i diccionaris que es publiquen actualment, sobretot a Europa, afavoreixen el dialecte ludhianwi per sobre del majhi, un dialecte originari de la zona índia.

1.2. L'ESCRITURA

La difusió escrita del panjabi es fa essencialment mitjançant l'escriptura gurmukhi. L'escriptura gurmukhi va ser dissenyada el segle XVI pel Guru Nanak, primer mestre espiritual del sikhisme. *Gurmukhi* significa 'de la boca del Guru'. Tot i que alguns anomenen aquesta escriptura un alfabet, estrictament s'ha de considerar un sil·labari, perquè cada símbol correspon a una síl·laba. Té trenta-cinc símbols que corresponen a consonants amb vocals inherents i nou modificadors que poden canviar la vocal inherent. També disposa d'un bon nombre de diacrítics. En l'escriptura gurmukhi, els símbols que componen els mots s'enllacen entre si amb una línia horitzontal a la part superior. Una ratlla vertical indica l'acabament d'una frase i dues, l'acabament d'un paràgraf. El gurmukhi s'escriu i es llegeix d'esquerra a dreta. Tot seguit donem una mostra del panjabi escrit en gurmukhi:²

ਇਹ ਮੇਰਾ ਘਰ ਹੈ । ਇਸ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਮਾਝਾ ਪਿਤਾ ਭੈਣ ਤੇ
ਭਰਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਘਰ ਈੱਟਾ ਤੇ ਲਕੜ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੈ ।
ਇਸ ਵਿਚ ਚਾਰ ਸੌਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਹਨ । ਇਕ ਬੈਠਕ ਹੈ ।
ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਰਸੋਈ ਅਤੇ ਦੋ ਗੁਮਲਖਾਨੇ ਹਨ । ਘਰ ਦੇ
ਅੱਗੇ ਬਗੀਚਾ ਹੈ । ਉਸ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਫੁਲ ਹਨ । ਫੁਲ ਲਾਲ
ਪੀਲੇ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੇ ਹਨ ।

² El text que reproduïm es podria traduir al català de la manera següent: «Aquesta és la meva casa. La meva mare, el meu pare, la meva germana i el meu germà viuen aquí. La casa està feta de rajoles i fusta. Té quatre habitacions. Té un rebost. La casa té una cuina i dos lavabos. Al davant de la casa hi ha un petit jardí. Al jardí, hi ha flors boniques. Les flors són vermelles, grogues i blanques». El text prové de la pàgina web <http://www.sikhs.org/gurmukhi.htm>.

Com que l'escriptura gurmukhi està estretament lligada a la religió sikh, les comunitats panjabis no sikhs sovint no usen aquest tipus d'escriptura. Al Pakistan, el panjabi se sol escriure en caràcters aràbics. El fragment de la Declaració Universal dels Drets Humans que reproduïm en l'encapçalament del llibre, per exemple, és un text panjabi escrit en caràcters aràbics. D'altra banda, alguns hindús utilitzen l'alfabet *devanagari*, alfabet derivat del sànscrit amb el qual s'escriuen actualment llengües com l'hindi o el nepalès.

1.3. PROPIETATS TIPOLÒGIQUES

Segons les propietats fonològiques, morfològiques o sintàctiques, les llengües es poden classificar en diferents tipus.

Des d'un punt de vista fonològic, el panjabi és una llengua tonal. Una llengua tonal és aquella en què les síl·labes es pronuncien amb tons diferents (alt, baix, descendent, ascendent, etc.). Una paraula aparentment idèntica a una altra pot tenir significats diferents si té tons diferents. El panjabi és l'única llengua del grup indoirànic que ha desenvolupat el to com a element contrastiu; cap de les llengües germanes des d'un punt de vista històric, com ara el persa, el kurd, l'hindi, el sànscrit o l'iranià, no és una llengua tonal.

Des del punt de vista morfològic, el panjabi és una llengua molt rica i fa ús de processos de flexió, derivació i composició per a la construcció dels mots. Igual que el català i que altres llengües indoeuropees, el panjabi és una llengua flectiva. Molt sovint les paraules estan compostes d'una seqüència de morfemes i un morfema, a vegades, expressa més d'un significat.

Des del punt de vista sintàctic, el panjabi és una llengua SOV, és a dir, una llengua en què normalment els constituents de la frase es distribueixen de manera que primer apareix el subjecte, després el constituent o els constituents que fan d'objecte o de complement i, finalment, el verb. El fet que el verb aparegui al final de la frase es relaciona amb altres propietats dels constituents sintàctics. Així, per exemple, en un

sintagma nominal els adjectius i els complements del nom van davant del nom, i el complement de l'adjectiu, davant de l'adjectiu. Lligat a la qüestió de l'ordre sintàctic, cal afegir que el panjabi és una llengua que utilitza postposicions en comptes de preposicions; és a dir, allà on nosaltres fariem servir una preposició precedint el nom, ells utilitzen partícules semblants però que segueixen el nom. Alguns d'aquests ordres es poden veure a continuació:

(1) subjecte + objecte + verb:	māi kataab vekhii jo llibre veure 'Jo vaig veure el llibre'
complement + nom:	[pàarat daa] bassdshaa Índia de rei 'el rei de l'Índia'
adjectiu + nom:	nek insaan noble home 'un home noble'
nom + postposició:	kàr tō casa en 'en la casa'

El panjabi és també una llengua amb cas. Les llengües amb cas, com el llatí, l'alemany o el basc, es caracteritzen perquè cadascun dels constituents nominals d'una frase o d'un sintagma porta adjuntat un morfema, generalment un sufix, que indica la funció sintàctica que fa, subjecte o complement, i quin tipus de complement.

A més, es considera que el panjabi és una llengua ergativa. En una llengua ergativa, el subjecte de les frases de verbs transitius i els subjectes de les frases de verbs intransitius reben casos diferents. Així, en panjabi el subjecte d'una frase intransitiva en passat rebrà el cas directe, mentre que el subjecte d'una frase transitiva en passat anirà acompanyat d'una postposició, anomenada *postposició d'ergatiu*, i el substantiu tindrà cas oblic:

(2) [muNDaa] aaiiaa
noi.MS.DIR. venir.PASS.MS.
'El noi venia'

(3) [muNDe ne] kamm kitaa
noi.MS.OBL. POST.ERG. treball.MS. fer.PASS.MS.
'El noi feia el treball'

2. DESCRIPCIÓ GRAMATICAL

2.1. FONOLOGIA I FONÈTICA

2.1.1. EL SISTEMA CONSONÀNTIC I EL SISTEMA VOCÀLIC

En el quadre següent reproduïm els sons consonàntics del panjabi. Els símbols de l'esquerra de cada casella corresponen a la transcripció fonètica segons l'Alfabet Fonètic Internacional (AFI) i els símbols de la dreta, en cursiva, són la transcripció (T) que es fa servir en el llibre que s'utilitza com a font (Bhatia, 1993:330), transcripció que s'utilitzarà en els exemples d'aquest treball.

(4) Sons consonàntics

	bilabial		dental		retroflex		palatal		velar		glotal	
	AFI	T	AFI	T	AFI	T	AFI	T	AFI	T	AFI	T
oclusiu sord no aspirat	p	<i>p</i>	t	<i>t</i>	ʈ	<i>T</i>	c	<i>c</i>	k	<i>k</i>		
oclusiu sord aspirat	p ^h	<i>ph</i>	t ^h	<i>th</i>	ʈ ^h	<i>Th</i>	c ^h	<i>ch</i>	k ^h	<i>kh</i>		
oclusiu sonor no aspirat	b	<i>b</i>	d	<i>d</i>	ɖ	<i>D</i>	ɟ	<i>j</i>	g	<i>g</i>		
nasal	m	<i>m</i>	n	<i>n</i>		<i>N</i>	ɲ	<i>ñ</i>	ŋ	<i>n,</i>		
vibrant			r	<i>r</i>					ʀ	<i>R</i>		
lateral			l	<i>l</i>	ɭ	<i>L</i>						
fricatiu sord	(f)	<i>(f)</i>	s	<i>s</i>	ʂ	<i>S/sh</i>			(x)	<i>(x)</i>	h	<i>h</i>
fricatiu sonor			(z)	<i>(z)</i>					(ʁ)	<i>(G)</i>		
semivocal			w	<i>v</i>					j	<i>y</i>		

Alguns parlants pronuncien els manlleus d'altres llengües amb sons especials que inicialment no formen part del sistema consonàntic del panjabi. Són manlleus del persa i, sobretot, de l'anglès. En el quadre marquem entre parèntesis els sons que només apareixen en aquests manlleus. Val a dir que la majoria de parlants adapten els sons dels manlleus al sons del panjabi, especialment quan hi ha una pèrdua de la consciència de l'origen del mot.

El sistema consonàntic del panjabi té alguns sons que el diferencien del sistema consonàntic del català. Un so que posseeix el panjabi i que no posseeix el català és el so aspirat *h*, que es pronuncia amb el fregament de l'aire a la laringe i és similar al so que podem trobar a les paraules angleses *house* i *horse*. D'altra banda, també presenta unes consonants que es pronuncien amb una aspiració final: /p^h, t^h, t̪^h, c^h, k^h/. Aquestes consonants són el correlat de les consonants oclusives sordes: /p, t, t̪, c, k/. És a dir, a banda de la distinció sorda/sonora que trobem en català en segments com ara /p/ i /b/ (*pala*, *bala*), es distingeix un altre tipus de segment sord caracteritzat per una aspiració final, de manera que, hipotèticament, els panjabis podrien distingir com a paraules diferents amb significats diferents *pala* i *p^hala* o *bala*.

Tanmateix, el que allunya més el sistema consonàntic del panjabi d'un sistema com el nostre és l'existència de consonants retroflexes. En la pronúncia d'un so retroflex, la punta de la llengua s'enlaira i es col·loca perpendicular al paladar dur. Totes les consonants dentals /t, t̪, d, n, l, s/ del panjabi tenen un correlat retroflex /t̪, t̪̣, d̪, n̪, l̪, s̪/.

Els panjabis poden trobar dificultats a l'hora de pronunciar consonants del català que ells no tenen com ara les fricatives /ʃ, ʒ/ de les paraules *xocolata* o *gerani* o la lateral palatal /ʎ/ de *llet* o *cavall*. Vegem-ne alguns exemples a (5):

- (5) a. [ʃ]utar → [s]utar
 reconei[ʃ]en → reconei[s]en
 lle[ʒ]ir → lle[z]ir
- b. oce[ʎ] → oce[l̪]
 soro[ʎ] → soro[n̪]
 [ʎ]egir → [l̪]egir
 [ʎ]oc → [z]oc
 bu[ʎ]int → bu[l̪]int

Pel que fa a la resta de consonants, no es preveu que ofereixin gaire dificultats en pronunciar-les. Cal destacar, però, que el panjabi no té bategants (com la *r* catalana de *pare*), sinó només vibrants (com la *r* catalana de *barra*); val a dir, però, que la vibració és més dèbil que no pas en català. Aquest fet explica que alguns parlants pronunciïn com a vibrants sons que haurien de ser bategants, com es pot veure a (6):

- (6) pa[r]et → pa[r]et
 mi[r]ant → mi[r]ant

El quadre següent reproduïx les vocals del panjabi. Com en el cas del quadre de les consonants, la columna de l'esquerra reproduïx el so en l'AFI i la columna de la dreta, en cursiva, indica la transcripció que s'usa en els exemples d'aquest treball (Bhatia, 1993:331):

(7) Sons vocàlics

	anterior		central		posterior	
	AFI	T	AFI	T	AFI	T
alt tens	i	<i>ii</i>			u	<i>uu</i>
alt lax	ɪ	<i>i</i>			ʊ	<i>u</i>
mitjà alt	e	<i>e</i>			o	<i>o</i>
mitjà baix	æ	<i>ai</i>	ə	<i>a</i>	ɔ	<i>au</i>
baix			a	<i>aa</i>		

El panjabi també té vocals nasals. Les vocals nasals es pronuncien amb el vel del paladar abaixat de manera que l'aire ressona en la cavitat nasal. Una *o* nasal, per exemple, la trobem en la pronúncia francesa o portuguesa d'un mot com *bon* 'bo'. Les vocals nasals es transcriuen amb el símbol ~ a la part superior: *ã*, *ẽ*, etc.

D'altra banda, el panjabi pot pronunciar una vocal amb tres tons diferents: l'alt, el mitjà i el baix (veg. § 2.1.2.1). L'alt i el baix s'indiquen amb el símbol /' / i /`/, respectivament, a sobre de la vocal. El to mitjà no se sol marcar, però si es fa, es fa amb la marca /˘/.

El panjabi distingeix, doncs, més vocals que no pas el català. Això no suposarà una dificultat en l'aprenentatge de la nostra llengua. Tanmateix, segurament percebrem que pronuncien lleugerament diferent algunes vocals, com la *i*, la *u* o la *e* oberta. Malgrat que no sigui un error sistemàtic, trobem certa tendència a substituir els sons [e], [ɛ] i [ə] pel so [i]:

(8)	cr[ə]mallera	→	cr[i]mallera
	r[ə]cordar	→	r[i]cordar
	mat[ə]màtiques	→	mat[i]màtiques
	bell[ɛ]sa	→	bell[i]sa

2.1.2. TRETOS DISTINTIUS MÉS ENLLÀ DELS FONEMES. TRETOS SUPRASEGMENTALS

2.1.2.1. El to

El panjabi és l'única llengua indoirànica que ha desenvolupat el to com a element contrastiu. El to consisteix en la pronúncia més aguda o més greu d'un mateix so, talment com si fossin notes musicals agudes o greus. En panjabi hi ha tres tons que provoquen contrast: el to alt, el to mitjà i el to baix. En l'exemple següent es pot observar que una seqüència de fonemes idèntica varia de significat si la primera síl·laba es pronuncia amb to alt, to mitjà o to baix (Bhatia, 1993: 344):

(9)	a.	kòRaa	'cavall'	to alt
	b.	kōRaa	'fuet'	to mitjà
	c.	kóRaa	'leprós'	to baix

2.1.2.2. La llargada

La llargada és un tret distintiu que afecta tant les vocals com les consonants. Un so llarg o geminat és aquell que es pronuncia amb una major durada que el seu correlat breu. Els sons llargs els representem gràficament amb la repetició del símbol corresponent. Una consonant llarga o una vocal llarga pot distingir un mot d'un altre en què el mateix so és breu. A (10) i a (11) trobem exemples que ens mostren que la

llargada d'un so té valor distintiu, és a dir, pot implicar un canvi de significat en seqüències que altrament serien idèntiques (Bhatia, 1993: 342):

(10)	a.	uttar	‘respondre’	utar	‘descendir’
	b.	haṭṭii	‘botiga’	haṭii	‘mogut’
(11)	a.	ki	‘aquell’	kii	‘què’
	b.	cal	‘caminar’	caal	‘córrer’ (un animal)

Malgrat que la llargada sigui un tret característic del panjabi, no tots els sons poden geminar: els son vocàlics [e], [æ], [o] i [ɔ] no es poden allargar, ni tampoc, els sons consonàntics [ŋ], [l], [r], [ʀ], [h] i [y].

2.1.2.3. L'accent

L'accent és la pronúncia prominent d'una síl·laba, és a dir, la pronúncia amb major intensitat. En panjabi la posició de l'accent depèn de l'estructura fonològica del mot, més concretament, de la llargada de les consonants i de l'obertura de les vocals. En general, l'accent del panjabi no és un tret contrastiu, és a dir, al contrari del que passa en català en mots com *òpera* i *opera*, l'accent panjabi rarament serveix per distingir mots diferents.³

2.1.3. L'ESTRUCTURA DE LA SÍL·LABA

Com en català, la síl·laba d'un mot panjabi té com a nucli una vocal, però en aquesta llengua les úniques vocals que poden fer de nucli són /a/, /e/ i /o/. El nucli sil·làbic pot anar precedit o seguit per dues consonants i també és possible que després del nucli hi hagi una altra vocal. L'estructura sil·làbica, doncs, segueix el patró següent, on C vol dir consonant, V vocal, i els parèntesis indiquen sons optatius (Bhatia, 1993: 342):

³ Malgrat això, sí que podem trobar algun exemple en què l'accent té valor distintiu (Bhatia, 1993: 343):

(i)	a.	gákaa	‘gola’	gakáa	‘desfer’
	b.	bálaa	‘dimoni’	baláa	‘cridar’

(12) (C) (C) V (V) (C) (C)

Les dues consonants en posició inicial de paraula són possibles sempre que la primera sigui una oclusiva o una fricativa i la segona sigui una líquida (*r* o *l*) o una semivocal (*y*) (Bhatia, 1993: 339):

(13) **prem** ‘amor’ **treR** ‘rosada’
 sláá ‘consell’ **khyaal** ‘vista’

Tanmateix, algunes vegades les agrupacions consonàntiques inicials tendeixen a simplificar-se introduint una vocal entre els dos segments consonàntics, especialment una *a* o una *i*:

(14) **treR** → **ta - reR**
 sláá → **sa - láá**

El català té menys possibilitats d'agrupar consonants en posició inicial, però sí que coincideix amb el panjabi en agrupacions del tipus oclusiva i líquida (*br*, *pr*, *tr*, *bl*, *pl*, etc.). Si els parlants del panjabi apliquen en la seva llengua la regla de simplificació d'aquestes seqüències, és de preveure que també és possible que ho facin en català. Així, mots catalans com els següents poden pronunciar-se de la manera que assenyalen tot seguit:

(15) **braç** → **ba - raç**
 austràlia → **aus - tu - ra - li - a**

En posició final de paraula els grups consonàntics constituïts per dues consonants són múltiples, molts més dels que admet el català. Malgrat això, sembla que poseeix poques realitzacions de grups consonàntics constituïts per una consonant i una *s*. Així doncs, trobarem algunes dificultats en la pronúncia dels plurals catalans com ara *mans* o *taps*, així com també en la pronúncia de grups constituïts per tres consonants com ara *serps*.

Pel que fa a les vocals, es poden trobar seqüències d'una o de dues vocals. En posició inicial de paraula no hi ha cap restricció sobre les vocals que poden aparèixer; en canvi, en posició final les vocals /ɪ, ə, u/ no hi poden aparèixer.

2.2. MORFOLOGIA

Els processos morfològics en panjabi són múltiples i els mots sovint estan formats per llargues seqüències de morfemes. La majoria d'aquests morfemes, com en català, s'adjunten al final del mot, encara que en els processos de derivació també podem trobar prefixos.

Els morfemes de flexió dels noms expressen cas, nombre i gènere (veg. § 2.2.1). Altres classes de mots, com ara els adjectius, els pronoms i algunes postposicions, tenen morfemes de flexió que es relacionen amb els morfemes de flexió dels noms (veg. § 2.2.2). Els verbs tenen morfemes de flexió de temps, nombre, persona i gènere (veg. § 2.2.3).

Els morfemes de flexió no són sempre fàcilment aïllables. De vegades, un mateix morfema expressa més d'un significat (nombre i cas, per exemple). És un fenomen similar al que passa en la flexió verbal catalana de la forma *canto*: el morfema *-o* indica persona, temps, mode i nombre (primera persona del singular del present d'indicatiu). El fet que alguns morfemes expressin alhora més d'un tret gramatical fa pensar que el panjabi és un llengua flectiva i no pas aglutinant, contra el que alguns autors han postulat.

2.2.1. LA FLEXIÓ NOMINAL

2.2.1.1. El cas

Els noms del panjabi es poden flexionar en cas. Hi ha tres casos: el cas simple o directe, l'oblic i el vocatiu. El cas directe és el que tenen els noms segons el subjecte o el complement directe si no van acompanyats d'una postposició. L'oblic és la forma que

tenen els noms quan precedeixen una postposició. El vocatiu és el cas que tenen els noms quan serveixen per adreçar-se a una persona. Vegem-ne alguns exemples (Bhatia, 1993: 209, 173, 175):⁴

(16) [muNDaa] aaiiaa
noi.DIR. venia
‘El noi venia’

(17) [hakimm ne] [mariiz nũũ] vekhiaa
doctor.OBL. POST. pacient.OBL. POST. veia
‘El doctor va examinar el pacient’

(18) [parkaash ne] [munDe nũũ lai] [kataab] pèjii
Parkash.OBL. POST. noi.OBL. POST. POST. llibre.DIR. enviava
‘Parkash va enviar el llibre al noi’

(19) [kuRie], [pàgvaan te] pàrosaa kar
noia.VOC. Déu.OBL. POST. confiança fes
‘Noia, confia en Déu’

En el quadre (20) es resumeix la forma que prenen els sufixos de cas. Es farà servir un sufix o un altre depenent del gènere del nom, masculí o femení, i depenent de la terminació del mot en cas directe. Tot seguit es mostren alguns exemples de mots flexionats en cas: tres noms masculins, *muNDaa* ‘noi’, *aadmii* ‘home’, *kàr* ‘casa’, i dos de femenins, *kuRii* ‘noia’ i *raat* ‘nit’ (Bhatia, 1993: 165-167):

(20)

CAS	SINGULAR	PLURAL
Directe	-aa / Ø	-e / Ø / -ãã
Oblic	-e / Ø	-iãã / -ãã
Vocatiu	-iaa/-aa/-e	-io /-o

⁴ A partir d'ara a les glosses només especificarem els trets morfològics que siguin pertinents per a l'explicació.

(21)	a.	muNDaa	‘noi’	muNDe	‘nois’
		muNDe		muNDiãã	
		muNDiaa		muNDio	
	b.	aadmii	‘home’	aadmii	‘homes’
		aadmii		aadmiãã	
		aadmiiaa		aadmiiaa	
	c.	kàr	‘casa’	kàr	‘cases’
		kàr		kàrãã	
		kàraa		kàro	
	d.	kuRii	‘noia’	kuRiiãã	‘noies’
		kuRii		kuRiiãã	
		kuRie		kuRiio	
	e.	raat	‘nit’	raatãã	‘nits’
		rat		raatãã	
		raate		raato	

2.2.1.2. El nombre

El panjabi té dos nombres: el singular i el plural. Com en català, és obligatori flexionar en nombre un nom tot i que tinguem quantificadors o numerals que en facin deduïble la singularitat o la pluralitat.

A l’hora d’aprendre català, doncs, els panjabis no haurien de tenir problemes per entendre que el català també distingeix entre el nombre singular i el nombre plural. Malgrat això, es detecten errors en la formació correcta del plural, especialment en mots acabats en *-a*, potser perquè la terminació *-ãã* del panjabi, com hem pogut veure a (20) i a (21), ja és marca de plural. Vegem-ne alguns exemples a (22):

- (22) dos **hora**, tres **hora**, quatre **hora**
la notícies, **la** pel·lícules
una cosas (cast.)

2.2.1.3. El gènere

El panjabi fa una distinció binària de gènere: el gènere femení i el gènere masculí. Com en català i en les llengües romàniques, el gènere es relaciona amb el sexe quan es tracta de noms de persones o d'animals. En els altres casos, el gènere és inherent al nom i, per tant, no és previsible. En panjabi els noms acabats en *-aa* tendeixen a ser masculins, com ara *munDaa* 'noi', i els noms acabats en *-ii* són femenins, com ara *kurii* 'noia', però podem trobar múltiples excepcions per a ambdós casos.

El fet que el panjabi flexioni en gènere els noms facilitarà l'aprenentatge del català i de la resta de llengües romàniques que tenen aquest tret. Ara bé, en algun cas es poden produir errors en l'assignació de la marca de gènere si el concepte designat pel nom és masculí en una llengua i femení en l'altra, o a l'inrevés. Tot seguit posem exemples de mots que estan marcats amb gènere diferent en les dues llengües (Bhatia, 1993: 216; Bhardwaj, 1995: 242-282):

(23) <i>panjabi masculí</i>	<i>català femení</i>
haftaa	setmana
rassaa	corda
paanii	aigua
kann	orella
<i>panjabi femení</i>	<i>català masculí</i>
pothii	llibre
macchii	peix
kalaa	art
akkh	ull

D'altra banda, també hem de tenir en compte que la morfologia flectiva és un dels aspectes d'una llengua més difícils de dominar, fins i tot quan es tracta de la primera llengua. És per això que els parlants panjabis que estan aprenent català cometem errors

com els que s'assenyalen a (24), no sempre atribuïbles a una diferència de gènere del mot en qüestió en les dues llengües:

- (24) a. **la** banc
la diner
la peu
b. **aquest** línia
el mates
un cançó

2.2.1.4. La definitud

El panjabi, a diferència del que passa en català, no té articles. En català, els articles serveixen per expressar si un nom és definit, *la casa*, o indefinit, *una casa*. En panjabi, la majoria de vegades, si un sintagma nominal és definit o indefinit és deduïble pel context. A (25), per exemple, la segona vegada que apareix *kamraa* 'cambra' no va acompanyat de cap mot que n'indiqui la definitud, però se sobreentén pel context (Bhatia, 1993: 219):

- (25) é kamraa vekho. kamraa pasand ai?
aquesta cambra mira. cambra agrada AUX.
'Mira aquesta cambra. T'agrada la cambra?'

Com es veu a (25) la presència de demostratiu (veg. § 2.2.2.2) ajuda a evidenciar que un sintagma és definit. La presència de l'adjectiu *saaraa* 'tot' també reforça el sentit definit d'un sintagma nominal, com es pot veure a (26). El pronom indefinit *kíjj* 'algun' o el numeral *ikk* 'un' serveixen per denotar la indefinitud d'un sintagma nominal, com es pot veure a (27) i a (28) (Bhatia, 1993: 99, 218-219):

- (26) demostratiu + *saaraa* 'tot' + nom = sintagma nominal definit
é **saariãã** káániãã
aquest tota història
'totes aquestes històries'

(27) *kújj* ‘algun’ + nom = sintagma nominal indefinit

mazedaar **kújj** kataabāā
interessant alguns llibres
‘alguns llibres interessants’

(28) *ikk* ‘un’ + nom = sintagma nominal indefinit

ikk kār
un casa
‘una casa’

El fet que en panjabi no hi hagi l’article definit dificulta l’aprenentatge d’aquest element del català. La majoria de vegades es produirà un error per omissió de l’article, com es pot veure a (29):

(29) m’agrada Ø bàdminton

m’agrada Ø conill

llavors, a Ø vuit de Ø tarda...

ha robat Ø dineros

está mirando para Ø acera (cast.)

2.2.2. ALTRES CATEGORIES AMB FLEXIÓ NOMINAL

2.2.2.1. Els adjectius qualificatius

Els adjectius, tant si modifiquen el nom i el precedeixen immediatament, com si actuen com a predicat d’un verb, sempre concorden amb el nom en gènere, en nombre i en cas. Per a mostrar aquesta concordança, els adjectius prenen les terminacions següents (Bhatia, 1993: 273):

(30)

CAS	MASCULÍ		FEMENÍ	
	SINGULAR	PLURAL	SINGULAR	PLURAL
Directe	-aa	-e	-ii	-iãã
Oblic	-e	-iãã	-ii	-iãã

Malgrat això, hi ha molts adjectius que són invariables. En panjabi, com en altres llengües del nord de l'Índia, els adjectius es divideixen en dues classes: adjectius *negres* i adjectius *vermells*. Els adjectius negres acaben en *-aa*, com ara el terme que designa el color *kaalaa* 'negre' i són variables. Els adjectius vermells són aquells que no acaben amb aquesta vocal, com ara *laal* 'vermell', i són invariables.

Els errors recurrents en la concordança d'algun adjectiu en català es poden explicar per la dificultat general per aprendre la flexió, però també podria ser que els parlants del panjabi assignessin la característica d'invariables a adjectius que en català són variables. Vegem-ne alguns exemples a (31):⁵

(31) són llargues i petit
una ulls molt petit

2.2.2.2. Els pronoms personals i els demostratius

Els pronoms tenen els trets de persona i de nombre. En general, no expressen gènere, excepte en alguns dialectes. En els pronoms de tercera persona hi ha una distinció obligatòria de proximitat o llunyania del parlant i la forma singular i la plural són idèntiques (Bhatia, 1993: 222):

⁵ Cal tenir present que molts parlants del panjabi tenen com a segona llengua l'anglès. Alguns errors de no-concordança de l'adjectiu amb el nom i, especialment, del determinant amb el nom podrien ser explicats per una influència de l'anglès, que no concorda aquests elements amb els substantius que acompanyen.

(32) pronoms personals en cas directe

PERSONA		NOMBRE	
		SINGULAR	PLURAL
1a		māi	asī
2a		tūū	tusī
3a	PROXIMITAT	é	é
	LLUNYANIA	ó	ó

Els pronoms, com els noms, estan marcats amb cas. En el quadre anterior s'han presentat els pronoms que corresponen al cas directe. En el quadre següent, presentem els pronoms corresponents en cas oblic, és a dir, els pronoms quan van acompanyats d'una postposició.

(33) pronoms personals en cas oblic

PERSONA		NOMBRE	
		SINGULAR	PLURAL
1a		māi	saa
2a		tāi	tuàà
3a	PROXIMITAT	és	énāã
	LLUNYANIA	ós	ónāã

Cal destacar que el panjabi no té demostratius pròpiament dits. El fet que els pronoms personals facin una distinció de proximitat i llunyania és suficient. Així, doncs, hem de pensar que no hi ha demostratius o que els demostratius són idèntics als pronoms personals de tercera persona. Si una forma com *é* acompanya un nom, haurem de considerar que es tracta d'un adjectiu demostratiu i traduir-lo per *aquest/aquests*, com a (34). Si *é* no acompanya cap nom, llavors pot ser ambigu, pot tractar-se del pronom personal *ell/ells* o del pronom demostratiu *aquest/aquests*, com a (35) (Bhatia, 1993: 106, 176; 168, 170):

- (34) a. é kataab
 aquest llibre
 'aquest llibre'

- b. **ó** aadmii
 aquell home
 ‘aquell home’
- (35) a. **é** aandaa ai
 ell/aquest ve AUX.
 ‘Ell (el d’aquí) / aquest ve’
- b. **ó** ne xat likhiaa
 ell/aquell POST. carta va.escriure
 ‘Ell (el de més enllà) / aquell va escriure una carta’

El fet que en panjabi els pronoms que corresponen al subjecte i al complement directe (en cas directe) siguin idèntics fa que als seus parlants els sigui difícil aprendre la distinció entre les formes catalanes de pronoms de subjecte (*jo, tu, ell, etc.*) i les dels pronoms febles d’objecte (*el, la, els, les*). D’altra banda, els pronoms corresponents als arguments que tenen una postposició i un nom en cas oblic han d’aparèixer sempre amb la postposició, és a dir, el panjabi no té formes pronominals equivalents als nostres pronoms febles *li, hi* o *en* (preposició + sintagma nominal) que substitueixen tant la preposició com l’element nominal. Així, en la parla catalana dels panjabis trobem certes dificultats en l’ús dels pronoms febles, com ara l’omissió (36), la confusió (37) o la inserció innecessària de pronoms (38):

- (36) no és jo vulgui, no, veure **Ø**, sinó que **Ø** veig el → Ø
 ‘no és que jo no vulgui veure’l sinó que el veig’
- sí, **Ø** banyo. Amb la calor, **Ø** banyo em → Ø
 ‘sí, em banyo. Amb la calor, em banyo’
- (37) la seva mare no **el** deixa la → el
 [-I tu jugues al bàdminton?] –Sí, **me** juga jo → me
 ... quan **me** llegir llibres **me** puc aprendre més jo → me
 castellà **me** puc aprendre més català

- (38) jo **me** recordo un cançó d'una pel·lícula Ø → me
el nen **se** caminava Ø → se
el nen **se** havia vist el llop Ø → se

2.2.2.3. Els possessius

Els possessius del panjabi, com els del català, indiquen la persona del posseïdor i el gènere i el nombre de la cosa posseïda. Paral·lelament a les formes catalanes *meu*, *teu*, *seu*, que corresponen a un posseïdor de la primera, la segona i la tercera persona del singular, el panjabi té les formes *meraa*, *teraa* i *ésdaa/ósdaa*. El possessiu del panjabi també té formes diferents que mostren que concorden en gènere amb la cosa posseïda i així, per exemple, *meraa* i *merii* equivalen a les formes catalanes *meu*, *meva*. Finalment, els possessius també es flexionen en nombre per concorden amb el nombre de la cosa posseïda: *meraa* equival al català *meu* i *mere*, a *meus*.

Cal tenir en compte que, a més, el panjabi flexiona el possessiu depenent del cas. Així *meraa* correspondrà al català *meu* en cas directe, però si el possessiu ha de tenir cas oblic la forma serà *mere*. El quadre següent reproduïx tota la flexió dels possessius (Bhatia, 1993: 230):

(39)

PERSONA		MASCULÍ		FEMENÍ	
		SINGULAR	PLURAL	SINGULAR	PLURAL
1a sg.	Directe	meraa	mere	merii	meriãã
	Oblic	mere	meriãã	merii	meriãã
2a sg.	Directe	teraa	tere	terii	teriãã
	Oblic	tere	teriãã	terii	teriãã
3a sg. (prox.)	Directe	ésdaa	ésde	ésdii	ésdiãã
	Oblic	ésde	ésdiãã	ésdii	ésdiãã
3a sg. (lluny.)	Directe	ósdaa	ósde	ósdii	ósdiãã
	Oblic	ósde	ósdiãã	ósdii	ósdiãã
1a p.	Directe	saaDaa	saaDe	saaDii	saaDiãã
	Oblic	saaDe	saaDiãã	saaDii	saaDiãã
2a p.	Directe	tuààDaa	tuààDe	tuààDii	tuààDiãã
	Oblic	tuààDe	tuààDiãã	tuààDii	tuààDiãã
3a p. (prox.)	Directe	énããdaa	énããde	énããdii	énããdiãã
	Oblic	énããde	énããdiãã	énããdii	énããdiãã
3a p. (lluny.)	Directe	ónããdaa	ónããde	ónããdii	ónããdiãã
	Oblic	ónããde	ónããdiãã	ónããdii	ónããdiãã

Es considera que els possessius es formen afegint la postposició de genitiu *da/de/dii/diãã* al pronom personal amb algunes modificacions fonètiques. Això es fa més evident en els possessius de tercera persona, ja que es conserva el so *d*. Els possessius del panjabi equivaldrien en català a les formes *de jo, de tu, d'ell, d'elles, d'ells*, etc. (literalment *jo de, tu de, ell de*, etc.). Aquest fet explica errors com el de (40), on s'atribueix al pronom personal català *nosaltres* la funció de possessiu:

(40) religió nosaltres 'la nostra religió'

2.2.2.4. Els interrogatius i relatius

Els interrogatius i els relatius són, com en la majoria de les llengües, mots molt similars. En panjabi uns i altres es diferencien perquè els interrogatius van encapçalats pel so [k] i els relatius pel so [j]. Vegem-ne una llista tot seguit (Bhatia, 1993: 232, 234):

(41)	interrogatius		relatius	
	kaun	'qui'	jéRaa	'qui'
	kii	'què'	jo	'que'
	kítthe	'on'	jítthe	'on'
	kíddar	'a on'	jíddar	'a on'
	kívẽ	'com'	jívẽ	'com'
	kínnaa	'quant'	jínnaa	(quant)
	kéRaa	'quin'	jéRaa	(quin)
	kad	'quan'	jad	(quan)

Els interrogatius que equivalen a *qui* i *què* i els relatius que equivalen a *qui* i *que* presenten flexió de cas i de nombre, però no de gènere. Els altres elements interrogatius i relatius són invariables.

2.2.2.5. Les postposicions

En l'apartat referit al cas, hem indicat que, en general, per expressar una funció sintàctica era necessària la presència d'una postposició (veg. § 2.2.2.1). Les postposicions simples del panjabi són cinc (Bhatia, 1993: 165) i formen part de sintagmes que fan funcions sintàctiques diverses com es pot veure a (42) i en els exemples de (43) (Bhatia, 1993: 172-178):

- (42) nom + **ne** = funció de subjecte (ergatiu) d'alguns verbs
nom + **nūū** = funció d'objecte directe o d'objecte indirecte
nom + **te** = funció d'objecte indirecte i de règim
nom + **tō** = funció de complement de règim o circumstancial
nom + **daa** = funció de genitiu (complement del nom)

- (43) a. nom + postposició = subjecte
[ó **ne**] kamm kiitaa
ella POST. treball va.fer
'Ella va fer la feina'
- b. nom + postposició = complement directe
[aadmii **nūū**] vekho
home POST. mira
'Mira l'home'
- c. nom + postposició = complement indirecte
ó ne [kurii **nūū**] kaakaa dittaa
ell POST. noia POST. nen va.donar
'Ell va donar el nen a la noia'
- d. nom + postposició = complement de règim
[pàgvaan **te**] pàrosaa kar
Déu POST. confiança fes
'Confia en Déu'

e. nom + postposició = complement circumstancial

māi sanéaa [Daak tō] pìjvaaiia
jo missatge correu electrònic POST. vaig.enviar
'Jo vaig enviar el missatge per correu electrònic'

En general les postposicions són mots independents i són invariables. La postposició de genitiu, però, és una excepció. Aquesta postposició concorda amb el nom que segueix en gènere i nombre i, per tant, es flexiona tal com es pot veure en els exemples següents:

- (44) a. aadmii **daa**
home.MS. POST.MS.
'de l'home'
- b. aadmiiãã **de**
home.MP. POST.MP.
'dels homes'
- c. kuRii **diì**
noia.FS. POST.FS.
'de la noia'
- d. kuRiiãã **diãã**
noia.FP. POST.FP.
'de les noies'

El fet que el panjabi tingui postposicions pot fer pensar que els panjabis no haurien de tenir gaire problemes en l'aprenentatge de les preposicions catalanes, deixant de banda la qüestió de l'ordre. Tanmateix, el nombre de postposicions en panjabi és molt reduït si el comparem amb el nombre de preposicions del català. Tampoc no hem d'oblidar que en català, sovint, l'aparició d'una preposició o una altra no és previsible o sistematitzable i hi juguen un paper molt important les característiques idiosincràtiques de l'estructura que estem fent servir. Finalment, el català no permet les preposicions en

el subjecte o en l'objecte directe,⁶ mentre que el panjabi no tan sols permet l'ús de postposicions en aquests arguments sinó que, generalment, són obligatòries. Tot això explica que en l'aprenentatge de l'ús de les preposicions catalanes per part dels panjabis es donin errors com ara l'elisió (45), la inserció (46) o la confusió de preposicions (47). Vegem-ne alguns exemples:

- (45) juguem Ø futbol a → Ø
 va passar Ø una botiga per → Ø
 jo me recordo Ø una cançó de → Ø
- (46) s'ha tornat a granota Ø → a
- (47) més semblant de beisbol a → de
 estava passant de una ruta per → de

2.2.3. LA FLEXIÓ VERBAL

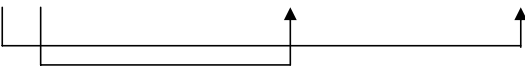
Com en el cas del català, el verb no sempre té la mateixa forma. Els verbs del panjabi canvien de forma segons si han d'expressar present, passat, etc.; es diu, doncs, que es flexionen en temps. També canvien de forma segons si han d'expressar primera persona del singular, segona persona del plural, etc. Així, doncs, expressen persona i nombre. En panjabi, però, a diferència del que passa en català, la flexió del verb també pot expressar gènere, masculí o femení.

El verb canvia de persona, de nombre i de gènere depenent dels trets de l'argument amb el qual concorda. Aquest argument ha de ser un sintagma nominal sense postposició. Si el verb no té cap argument amb què concordar perquè tots tenen postposició, llavors pren el gènere i el nombre per defecte: tercera persona, masculí, singular.

El verb copulatiu *hoNaa* 'ser' serveix com a auxiliar per construir les formes de present i de passat i és el portador dels trets de concordança de nombre i de persona. El

⁶ El català col·loquial, però, introdueix l'objecte directe animat amb la preposició *a*, la mateixa que es fa servir per a l'objecte indirecte: *He vist a la meva mare, He donat un llibre a la meva mare.*

verb principal es flexiona per expressar els trets de temps, de gènere i, també, de nombre. Vegem-ne un exemple (Bhatia, 1993: 243):

- (48) kuRiãã páRidiãã han
 noies.3.FP. llegir.PRES.FP. AUX.3.P.

 ‘Les noies llegeixen’

L’argument amb el qual concorda el verb pot tractar-se d’un pronom que no està marcat explícitament en gènere. Malgrat això, el verb forçosament ha d’expressar el gènere. D’aquesta manera, tot i que els pronoms personals són invariables, el gènere i el nombre del referent es pot deduir de la morfologia verbal (Bhatia, 1993: 244):

- (49) asĩ aandiãã ãã
 nosaltres venir.PRES.FP. AUX.1.
 ‘Nosaltres (= noies) venim’

En alguns temps de passat i en el futur, es prescindeix de l’auxiliar copulatiu *hoNaa*. En el passat, en no aparèixer l’auxiliar, el tret de persona no s’expressa com es pot observar a (50a) (Bhatia, 1993: 245). En el futur, el verb principal assumeix també la flexió de persona, com es veu a (50b) (Bhatia, 1993: 248):

- (50) a. asĩ kàr gaiãã
 nosaltres casa anar.PASS.FP.
 ‘Nosaltres anàvem a casa’
 b. mãi savaal puchããgaa
 jo preguntar preguntar.FUT.MS.1.P.
 ‘Jo faré una pregunta’

Vegem tot seguit les terminacions que pot prendre el verb quan va acompanyat de l'auxiliar a (51) i quan es presenta sol amb tots els trets de flexió a (52) (Bhatia, 1993: 243, 245, 248).⁷

(51)

PRESENT/PASSAT HABITUAL	SINGULAR	PLURAL
<i>masculí</i>	-daa	-de
<i>femení</i>	-dii	-diãã

PASSAT	SINGULAR	PLURAL
<i>masculí</i>	-iaa	-e
<i>femení</i>	-ii	-iãã

(52)

FUTUR	SINGULAR		PLURAL	
	MASCULÍ	FEMENÍ	MASCULÍ	FEMENÍ
<i>1a persona</i>	-ããgaa/-ũũgaa	-ããgii/-ũũgii	-ããge	-ããgiãã
<i>2a persona</i>	-egaa	-egii	-oge	-ogiiãã
<i>3a persona</i>	-egaa/-uugaa	-egii/-uugii	-aNge	-aNgiãã

En l'aprenentatge del sistema de flexions verbals del català, es detecten diversos errors en l'ús de formes flexionades. Cap d'aquests no sembla fonamentat en una analogia amb el sistema flectiu del panjabi. L'error que consignem a (53) no és general, però es presenta amb certa freqüència:

(53) la verdura m'agrada 'la verdura m'agrada'
 ell sempre m'ajudes 'ell sempre m'ajuda'
 parles panjabi 'parlo panjabi'

A (53) s'observa que hi ha, aparentment, una tendència a fer servir la segona persona del singular.⁸ No hem trobat cap tret de la gramàtica del panjabi que justifiqui aquesta tendència. Cal notar que no hi ha cap forma verbal panjabi que contingui una *s*. De fet,

⁷ Tot i que per comoditat parlem de futur, alguns autors defensen que el panjabi no té en realitat un futur en el sentit que l'entem en català, sinó que es tracta d'un subjuntiu que expressa possibilitat segura o definitiva (Bhardwaj, 1995: 131).

⁸ Es podria pensar que els contextos de (53) són respostes a preguntes formulades en segona persona del singular (p. ex. *parles panjabi?*), però no és així. Per tant, no es pot explicar l'error adduint que el parlant reprèn la forma verbal que s'ha usat a la pregunta.

la essa no forma part de cap morfema flectiu del panjabi. Això fa pensar que el parlant panjabi, en realitat, no està usant la segona persona del plural sinó una forma verbal que selecciona aleatòriament.

2.2.4. LA FORMACIÓ DE MOTS

El panjabi té un bon nombre de processos de formació de mots basats en l'adjunció de morfemes: prefixos i sufixos. Així mateix, la composició també és un procés corrent per a formar mots nous.

2.2.4.1. La derivació

La formació de mots nous mitjançant l'adjunció de prefixos i sufixos és altament productiva en panjabi. Cal assenyalar, però, que el procés de prefixació és exclusiu per a formar noms i adjectius que deriven de noms. Els verbs, en canvi, només participen en processos de sufixació.

En els exemples que segueixen, hi ha noms que deriven de noms (54), adjectius que deriven de noms (55) i adjectius que deriven d'altres adjectius (56), fent servir un procés de prefixació (Bhatia, 1993: 279-283):

(54)	be + xabarii	negació + consciència	'inconsciència'
	savaii + raaj	mateix + govern	'autogovern'
	par + des	altre + país	'estranger'
	punar + janam	altre cop + naixement	'renaixement'
(55)	be + sabar	negació + paciència	'impacient'
	dur + bal	dolent + fortalesa	'dèbil'
(56)	at + sundar	molt + bonic	'molt bonic'
	gair + haazar	contra + present	'absent'

Cap altre tipus de derivació no fa servir prefixos. El català, en canvi, té prefixos altament productius com *re-* i *des-*, adjuntats a verbs per a formar verbs nous. És de preveure, doncs, que l'aprenentatge de l'ús sistemàtic de prefixos en verbs serà difícil.

El sufix *-ii*, entre d'altres, és utilitzat per a la formació del diminutiu. Aquest sufix té la particularitat que, en adjuntar-se a noms inanimats masculins, dona mots diminutius femenins, és a dir, els substantius diminutius tendiran a ser femenins (Bhatia, 1993: 284):

- (57) a. pááR.MS. 'muntanya' pááRii.FS. 'muntanyeta'
 b. Tòlak.MS. 'tambor' Tòlakii.FS. 'tambor petit'

Pel que fa als verbs, és interessant assenyalar que els afixos *-aa* i *-vaa* converteixen arrels verbals en formes causatives, és a dir, el que nosaltres habitualment expressem amb el verb *fer* seguit d'un infinitiu (*cantar - fer cantar*). El sufix *-aa* indica una causativització simple, *-vaa*, en canvi, implica una doble causativització. Aquest procés és molt productiu en panjabi (Bhatia, 1993: 238):

- (58) arrel I causatiu II causatiu
 páR paR + àà paR + vàà
 estudiar fer estudiar fer fer estudiar

2.2.4.2. La composició

La composició consisteix a unir dos mots o dues arrels per a formar un mot nou. Aquest procés és altament productiu en panjabi. La composició crea nous noms, nous adjectius i nous verbs. Assenyalem alguns dels tipus de composició que caracteritzen el panjabi.

En un primer tipus de composició les dues arrels mantenen una relació de coordinació i el significat del mot resultant pot ser la suma dels dos significats inicials o una disjunció. Si es tracta d'una disjunció, sovint els mots implicats són antònims.

Aquest tipus de composició es dona principalment per a formar noms i adjectius. Els adjectius només resulten de la unió de dos antònims (Bhatia, 1993: 320):

(59)	a.	maa-pio	mare + pare	‘mare i pare’ (pares)
		pààii-páíN	germà + germana	‘germà i germana’ (germans)
	b.	garam-sard	calent + fred	‘fred o calent’
		ucc-niic	alt + baix	‘alt o baix’

Sovint, però, la unió de dos mots dona lloc a un significat que no correspon al significat de la suma dels formants del compost. En aquest cas ja no podem dir que es tracta estrictament d’una suma o una disjunció del significat (Bhatia, 1993: 320):

(60)	hatth-pair	mà + peu	‘cos’
	vaa-paanii	vent + aigua	‘clima’
	luuN-mirc	sal + pebre	‘espècies’

En els exemples següents podem veure noms i adjectius compostos formats per la unió de dos sinònims. En el cas dels adjectius, el resultat és una intensificació del significat (Bhatia, 1993: 321, 323):

(61)	baal-bacce	nen + nens	‘família’
	laal-surkh	vermell + vermell	‘vermell fosc’
	sabz-haraa	verd + verd	‘verd fosc’

El segon tipus de procediment de composició consisteix a unir dos noms per formar un nom nou, però, en aquest cas, el primer nom complementa el segon, és a dir, no es manté una relació de coordinació sinó de modificació. En actuar com a complement, el mot de l’esquerra del compost està en cas oblic (Bhatia, 1993: 321):

(62)	cirii-cor	ocell.OBL. + lladre	‘lladre d’ocells’
	caandii-kamaan	argent.OBL. + fletxa	‘fletxa d’argent’
	raaj-darbaar	rei.OBL. + cort	‘cort reial’ (‘cort de rei’)

Pel que fa als compostos verbals, cal destacar un tipus de formació en sèrie que s'anomena *verbs conjunts* o *verbs conjuntius*. A partir de noms, pronoms, adjectius i adverbis es formen sèries de verbs amb l'adjunció de verbs com ara *karna* 'fer', *hoNaa* 'ser', *auNaa* 'venir', *deuNaa* 'donar', *laiNaa* 'prendre'. Aquest tipus de formació és altament productiu i serveix per crear a partir de la mateixa arrel sèries de verbs que expressen tres valors: acció, estat i procés, com es pot veure a (63) (Bhatia, 1993: 324):

(63)	<i>Acció</i>	<i>Estat</i>	<i>Procés</i>
	gussaa	gussaa karna	gussaa hoNaa
	ràbia	ràbia fer	ràbia venir
		'fer ràbia'	'enrabiar-se'

Finalment, en panjabi trobem un gran nombre de compostos a partir de dues arrels verbals anomenats *verbs serials*. El primer verb és el principal i aporta el significat essencial. El segon verb s'anomena *explicatiu* i afegeix trets de significat com és ara l'obligatorietat, la vehemència, la indiferència, l'acció cap a un punt, etc. El nombre de verbs explicatius es redueix a una dotzena i són verbs com ara *aaunaa* 'venir', *jaaunaa* 'anar', *laiNaa* 'prendre', *deuNaa* 'donar', *suttNaa* 'llençar', etc. El verb principal només presenta l'arrel lèxica sense cap morfema afegit. Els verbs explicatius reben els trets gramaticals de temps, persona, nombre i gènere. Vegem-ne un exemple a (64) (Bhatia, 1993: 327):

- (64) a. ó ro laiaii
 ella plorar prendre.PASS.FS.
 'Ella va plorar' (introvertidament)
- b. ó ro dittii
 ella plorar donar.PASS.FS.
 'Ella va plorar' (extrovertidament)

Els verbs explicatius més importants que formen part dels verbs serials es compilen en el quadre següent, on es glossen els significats que poden aportar a la construcció (Bhatia, 1993: 326):

(65)	aauNaa	venir	‘una acció cap a un punt’
	jaauNaa	anar	‘una acció des d’un punt’
	laiNaa	aprendre	‘una acció en benefici propi’
	deuNaa	donar	‘una acció en benefici d’un altre’
	suTTNaa	llençar	‘una acció vehement deliberada’
	maarnaa	matar	‘una acció vehement deliberada’
	chaDDNaa	marxar	‘una acció duta a terme amb indiferència’
	báiThNaa	asseure	‘una acció inapropiada’

En la construcció de verbs catalans detectem alguns errors atribuïbles a la possibilitat del panjabi de crear nous verbs, especialment causatius i dobles causatius, mitjançant l’adjunció de verbs com ara *fer*:

(66) fer dividir ‘dividir’

2.2.4.3. La reduplicació

Un altre procediment de formació de mots és la reduplicació, és a dir, la repetició d’un mot. En general, aquest procediment té un origen intensificador i es dona tant per a la formació de noms com per a la formació d’adjectius, però algunes vegades comporta extensions semàntiques (Bhatia, 1993: 321, 323):

(67)	baccaa-baccaa	nen-nen	‘cada nen’
	nikkaa-nikkaa	petit-petit	‘molt petit’

Finalment, cal destacar que tant per als noms com per als adjectius hi ha casos de reduplicació parcial. Aquests casos són anomenats també *paraules eco*. Aquest procés consisteix a repetir un mot substituint la consonant inicial del segon membre del compost per la consonant *v* o *sh*. Aquest segon membre no té cap significat independent del context de la paraula eco. Aquest tipus de reduplicació serveix per a obtenir un significat indefinit del mot original (Bhatia, 1993: 322):

(68)	paaNii-vaaNii paaNii-shaaNii	aigua + Ø	‘aigua i coses semblants’
	gapp-vapp gapp-shapp	xerrameca + Ø	‘xerrameca i coses així’
	kamm-vamm kamm-shamm	treball + Ø	‘treball i aquestes coses’

2.3. SINTAXI

2.3.1. L’ORDRE DELS ELEMENTS A LA FRASE I ALS SINTAGMES

2.3.1.1. La frase i el sintagma verbal

El panjabi és una llengua SOV (subjecte-objecte-verb), és a dir, l’ordre més habitual que presenten els constituents de la frase és el de (69), exemplificat a (70) (Bhatia, 1993: 90):

(69) subjecte - (benefactiu) - objecte indirecte - objecte directe - (complements circumstancials) - verb

(70) gurpit ne (S) tuââDe laii (Ben.) m̄ai n̄ũ (OI) é rakam (OD)
Gurpit POST. tu POST. jo POST. aquest diner
kal (Tems) daftar vicc (Lloc) ditii
ahir oficina POST. va.donar

‘En Gurpit em va donar aquests diners per a tu ahir a l’oficina’

Malgrat això, el fet que el panjabi tingui una morfologia verbal rica, que permet establir relacions de concordança entre el subjecte o l’objecte, i el fet que els diversos arguments siguin seguits de postposicions que els identifiquen sintàcticament, permet que l’ordre que acabem de citar no sigui un ordre sintàctic fix i estricte, i que per qüestions d’estil o de focalització de la informació pugui ser fàcilment alterat. Això implica que la diferència d’ordre entre el panjabi, que és del tipus SOV, i el català, que

és del tipus SVO, sigui fàcilment assumible i, encara que es detecten alguns errors, com es pot veure a (71), la diferència en l'ordre de mots de la frase no representa un gran entrebanc en l'aprenentatge del català dels parlants del panjabi:

- (71) copa del món mirar
'miro la copa del món'

Igualment, en panjabi els quantificadors de grau precedeixen el verb. Així, un sintagma com ara *m'agrada més*, en panjabi presentaria l'ordre *més m'agrada*. Les oracions següents exemplifiquen els errors d'aquest tipus que hem detectat:

- (72) a mi més m'agrada jugar al pati
'a mi m'agrada més jugar al pati'

molt agrada Catalunya
'm'agrada molt Catalunya'

2.3.1.2. El sintagma nominal

L'ordre habitual dels elements que formen part del sintagma nominal és el de (73), que exemplifiquem a (74) (Bhatia, 1993: 102):

- (73) quantificador - demostratiu - possessiu - adverb de grau - adjectiu - nom
- (74) saare é mere bót can,ge munDe
tot aquells meus molt bons amics
'tots aquells bons amics meus'

Així mateix, el complement del nom format per un nom i una postposició en panjabi també precedirà el nucli nominal. Aquest ordre és diferent del que presenta el català. Sovint, doncs, els panjabis que parlin català cometran l'error d'anteposar el complement del nom al nom, com es pot veure a (75):

(75)	gel de jocs	‘jocs de gel’ (jocs a la neu)
	Alemanya equip	‘equip d’Alemanya’
	ESO de segon	‘segon d’ESO’

2.3.2. LES FUNCIONS SINTÀCTIQUES

2.3.2.1. El subjecte

En panjabi, com en català, el subjecte pot ser explícit o implícit. Només es poden elidir subjectes pronominals o nominals si és possible recuperar-ne el contingut a partir de la flexió verbal o del discurs. Comparem les oracions de (76a) i (76b) (Bhatia, 1993: 85):

- (76) a. aadmii aaiaa
home.MS. venir.PASS.MS.
‘Va venir un home’
- b. Ø aaiaa
venir.PASS.MS.
‘Ell va venir’

La norma general és que el subjecte ha de concordar amb el verb en persona, gènere i nombre. A (77) el verb concorda amb el subjecte en gènere i nombre (Bhatia, 1993: 86):⁹

- (77) kuRii aaii
noia.FS. venir.PASS.FS.
‘La noia va venir’

L’afirmació anterior s’ha de matisar ja que molts verbs transitius en passat concorden amb l’objecte. En aquests casos el subjecte –anomenat *ergatiu*– té la postposició *ne* i no pot concordar amb el verb. Com es pot comprovar a (78), el verb concorda amb l’objecte *kamm* en gènere masculí i nombre singular (Bhatia, 1993: 86):

⁹ Recordem que alguns verbs prescindeixen de l’auxiliar *hoNaa* ‘ser’ per construir certes formes de passat. L’auxiliar *hoNaa* aporta els trets de persona. Si no apareix l’auxiliar, la persona no queda especificada (veg. § 2.2.3).

- (78) kuRii ne kamm kiitaa
 noia.FS. POST. treball.MS. fer.PASS.MS.
 ‘La noia va fer el treball’

Igualment, si l’objecte directe té una postposició (veg. § 2.3.2.2), el verb no hi podrà concordar. En aquests casos, el verb no concorda amb cap argument i apareix en la forma per defecte: masculí singular (Bhatia, 1993: 173 [adaptat]):

- (79) kuRii ne kursii nu u vekhiaa
 noia.FS. POST. cadira.FS. POST. veure.PASS.MS.
 ‘La noia va examinar la cadira’

Els subjectes ergatius pronominals de primera i segona persona tampoc no concorden amb el verb tot i que no rebin la marca *ne* de manera explícita (80). El verb continua concordant amb l’objecte (Bhatia, 1993: 86):

- (80) m̄ai / t̄ũ / as̄ĩ / tus̄ĩ (ne → Ø) kamm kiitaa
 jo / tu / nosaltres/ vosaltres treball.MS. fer.PASS.MS.
 ‘Jo / tu / nosaltres / vosaltres vaig / vas / vam / vàreu fer el treball’

D’altra banda, el subjecte d’alguns verbs transitius com ara *milnaa* ‘trobar’, *laauNaa* ‘descobrir’ o *bolNaa* ‘parlar’ no porten la postposició *ne* i, no obstant això, el verb concorda amb l’objecte i no amb el subjecte (Bhatia, 1993: 169 [adaptat]):

- (81) kuRii é bolii
 la noia.FS. això.MS. parlar.PASS.MS.
 ‘La noia va dir això’

Alguns verbs intransitius com *thukNaa* ‘escopir’ o *nicchNaa* ‘tossir’ també presenten subjectes amb *ne* (82). En aquests casos, la morfologia que presenta el verb és la menys marcada, el masculí singular (Bhatia, 1993: 87):

- (82) kuRii ne nicchiaa
noia.FS. POST. tossir.PASS.MS.
'La noia va tossir'

2.3.2.2. L'objecte directe

El panjabi fa una distinció entre els objectes directes humans i els objectes directes inanimats o animats no humans. Quan el sintagma és indefinit, els primers exigeixen necessàriament la postposició *nũũ* (83a), mentre que els no humans o els inanimats poden prescindir-ne (83b) (Bhatia, 1993: 172):

- (83) a. aadmii **nũũ** vekho
home POST. mira
'Mira un home'
- b. bilii (**nũũ**) vekho
gat POST. mira
'Mira un gat'

La postposició *nũũ*, però, és obligatòria si l'objecte directe és definit, tant si es humà, com a (84), com si no ho és, com a (85) (Bhatia, 1993: 88):

- (84) m̄ai ó kuRii **nũũ** vekhiaa
jo aquest noia POST. vaig.veure
'Jo vaig veure la noia'

- (85) m̄ai kataab **nũũ** vekhiaa
jo llibre POST. vaig.veure
'Jo vaig veure el llibre'

Com es pot veure a (84), per tal de diferenciar un objecte directe animat indefinit d'un de definit, tots dos amb la postposició *nũũ*, es fa servir el demostratiu *ó* per marcar el valor definit del sintagma.

2.3.2.3. L'objecte indirecte

La utilització de la postposició *nũũ* és obligatòria amb l'objecte indirecte (Bhatia, 1993: 173):

- (86) parkaash ne ó **nũũ** kataab pèjii
Parkash POST. ell POST. llibre ha.enviat
'Parkash li ha enviat un llibre'

Com hem indicat anteriorment, la marca de l'objecte directe animat és *nũũ*. És, per tant, idèntica a la marca de l'objecte indirecte. En panjabi no hi ha problemes per a l'aparició de tots dos complements (i totes dues marques) en una mateixa oració, com a (87). En aquest cas, l'ordre dels elements és determinant per detectar les funcions: l'objecte indirecte sempre precedeix l'objecte directe (Bhatia, 1993: 89):

- (87) mõi **maa nũũ** kaake nũũ dittaa
jo mare POST. nen.MS. POST. vaig.donar
'Jo vaig donar el nen a la mare'

2.3.3. LES ORACIONS PASSIVES

Les oracions passives no són gaire freqüents en panjabi. No obstant això, si es fan servir, existeixen dues estratègies diferents. La primera consisteix a marcar el subjecte d'una oració activa amb una postposició instrumental *tõ* o amb les postposicions complexes (*de*) *kolo* o *tõ kolo*. Pel que fa al verb, es fa servir el participi passat de la forma activa amb l'auxiliar *jaa* 'anar', que presenta marques de temps i de concordança en gènere i nombre amb l'argument que no té postposició (Bhatia, 1993: 235):

- (88) ó tõ / de kolo xat nãĩ páRiaa giaa
ell POST. carta.MS. NEG. llegir.PART.PASS.MS. anar.PASS.MS.
'La carta no va ser llegida per ell'

En la segona estratègia de formació d'oracions passives, les postposicions *tō / de kolo* també segueixen el subjecte corresponent de l'oració activa, però el verb principal és un infinitiu en cas oblic¹⁰ i l'auxiliar és *hoNaa* 'ser', el qual concorda en gènere i nombre amb l'argument que no té postposició (Bhatia, 1993: 235):

- (89) ó tō / de kolo kataab náĩ páRan hundaa
 ell POST. llibre.MS. NEG. estudiar.INF.OBL. ser.PRES.MS.
 'El llibre no és llegit per ell'

2.3.4. LES ORACIONS ATRIBUTIVES

El verb copulatiu del panjabi és *hoNaa* (arrel *ho* + *Naa* 'marca d'infinitiu'). A diferència del català, l'ordre dels constituents a les frases atributives és subjecte - atribut - verb copulatiu. Vegem-ne uns exemples (Bhatia, 1993: 82):

- (90) a. ó baadshaa ai
 ell rei és
 'Ell és un rei'
- b. ó faaras daa baadshaa sii
 ell Pèrsia POST. rei va.ser
 'Ell va ser el rei de Pèrsia'

L'atribut pot ser un nom (91a), un adjectiu (91b) o un participi (91c) (Bhatia, 1993: 82):

- (91) a. amrat raanĩ ai
 Amrat reina és
 'Amrat és una reina'
- b. muNDaa sóNaa ai
 noi atractiu és
 'El noi és atractiu'

¹⁰ L'infinitiu en tracar-se d'una forma nominal pot presentar en certes condicions cas oblic. L'infinitiu oblic es forma afegint a l'arrel la terminació *-N/n*, en comptes de *-Naa/naa*, o la forma *-aN/an* quan l'arrel acaba en consonant.

- c. raajuu báíThiaa ai
 Raju assure. PART. PASS. és
 ‘Raju està assegut’

A diferència del català, el verb copulatiu del panjabi ha de ser elidit sempre que presenti un temps present i la frase tingui una modalitat negativa (veg. § 2.3.7) (Bhatia, 1993: 83):

- (92) ó / mǎi / tusī aadmī nāī ∅
 ell / jo / tu home NEG.
 ‘Ell no és un home / Jo no sóc un home / Tu no ets un home’

A banda del verb *ser*, el català té un altre verb copulatiu, *estar*. El panjabi, en canvi, només té un verb copulatiu. Aquest fet explica que tinguin dificultats per distingir els dos verbs del català:

- (93) a. és treballant en restaurant
 b. és bé

2.3.5. LES ORACIONS POSSESSIVES

En panjabi, la possessió s’indica a través de l’ús del verb copulatiu *hoNaa*. Les estructures possessives són sensibles als conceptes de possessió alienable o inalienable,¹¹ permanent o temporal i al caràcter animat o inanimat del posseïdor. Aquesta darrera característica es marca mitjançant postposicions diferents en el nom que expressa el posseïdor.

Com que els sintagmes nominals seguits de postposicions no concorden amb el verb, en les estructures possessives el verb concorden amb l’element que es posseeix. La llista següent resumeix les característiques de l’expressió de la possessió en panjabi (Bhatia, 1993: 146):

¹¹ La possessió alienable fa referència a les relacions de possessió en què el posseïdor pot desprendre’s de la cosa posseïda. En la possessió inalienable, la cosa posseïda és considerada una part essencial del posseïdor i aquest no se’n pot desprendre.

(94)	posseïdor	element posseït	postposició del posseïdor	
	animat	alienable (objectes concrets)	de kol	‘a prop’
	animat	inalienable (relacions, parts del cos)	aa/de/di/diaa	‘de’
	inanimat	alienable (objectes concrets)	vice	‘en’
	animat	permanent (qualitats, emocions)	vice	‘en’
	animat	temporal (sentiments, sensacions)	nũũ	‘a’

A continuació, n’oferim alguns exemples (Bhatia, 1993: 146-147):

(95) Posseïdor animat - possessió alienable

ó **de kol** kataabãã ne
 ell POST. llibres són
 ‘Ell té llibres’

(96) Posseïdor animat - possessió inalienable

ó **de** caar muNDe ne
 ell POST. quatre nois són
 ‘Ell té quatre fills’

(97) Posseïdor inanimat - possessió inalienable

kamre **vice** caar kursiãã ne
 habitació POST. quatre cadires són
 ‘L’habitació té quatre cadires’

(98) Posseïdor animat - possessió permanent

raam **vice** himmat ai
Ram POST. coratge és
'En Ram té coratge'

(99) Posseïdor animat - possessió temporal

a. m̄ai **nūū** xushii ai
jo POST. felicitat és
'Jo sóc feliç'

b. m̄ai **nūū** buxaar ai
jo POST. febre és
'Jo tinc febre'

Determinades consideracions sociològiques fan que noms que nosaltres considerariem de possessió alienable, en panjabi es tractin com a inalienables. N'és un exemple el nom *feina* (Bhatia, 1993: 147):

(100) ó **dii** naukarii pakkii ai
ell POST. feina permanent és
'Ell té una feina fixa'

2.3.6. CONSTRUCCIONS COMPARATIVES I SUPERLATIVES

La manera més general d'expressar la comparació és adjuntar la postposició *tō* o *naalo/kolo* al segon terme de la comparació, que sempre segueix el primer (Bhatia, 1993: 79):

(101) aathii [sher **tō/naalo**] vaDDaa ai
elefant lleó POST. gran és
'L'elefant és més gran que el lleó'

- (102) sÓN [mÓN **tō/naalo**] cangii angrezii boldaa ai
 Son Mon POST. bo anglès parla AUX.
 ‘En Son parla millor l’anglès que en Mon’

Si els dos termes comparats són oracions, obtenim una expressió comparativa amb dos verbs en infinitiu seguits de la postposició *to/naalo* (Bhatia, 1993: 80):

- (103) māi nūū taash khEDNaa [páRan **tō**] ziaadaa pasand ai
 jo POST. carta jugar.INF. estudiar.INF. POST. més agrada AUX.
 ‘M’agrada més jugar a cartes que estudiar’

Si comparem oracions en què els subjectes no són iguals, el subjecte de l’oració subordinada porta la postposició *de* (Bhatia, 1993: 80):

- (104) māi nūū taash khEDNaa [ó **de** páRan tō] ziaadaa pasand ai
 jo POST. carta jugar.INF. ell POST. estudiar.INF. POST. més agrada AUX.
 ‘M’agrada més jugar a cartes que a ell estudiar’

L’estructura emprada en la formació del superlatiu és idèntica a la de les oracions comparatives sense l’element comparat. En aquest cas, però, s’utilitza el quantificador universal *sap* ‘tot’ (Bhatia, 1993: 143):

- (105) ó sap tō can,gaa munDaa ai
 ell tot POST. bo noi és
 ‘Ell és el millor noi’

2.3.7. LES ORACIONS NEGATIVES

2.3.7.1. La negació oracional

En panjabi la negació oracional s’expressa a través de dues partícules negatives *na* i *náĩĩ*. La primera forma només apareix en les oracions coordinades copulatives del tipus *ni...ni*, en les oracions completives amb infinitiu i amb verbs en subjuntiu,

imperatiu o potencial. La segona forma cobreix la resta d'usos. Vegem alguns exemples de la distribució de la negació en panjabi (Bhatia, 1993: 110, 117):

(106) a. *Estructura ni...ni*

na raam aaiaa **na** sham
NEG. Ram van.venir NEG. Sham
'Ni en Ram ni en Sham van venir'

b. *Oració completiva d'infinitiu*

meraa ótthe **na** jaauNaa Thiik ai
meu allà NEG. anar.INF. correcte és
'Em sembla correcte no anar-hi'
(lit.: 'el meu no anar-hi és correcte')

d. *Verb en subjuntiu*

ó cááundaa ai ki **na** jaave
ell vol AUX. que NEG. anar.SUBJ.
'Ell no hi volia anar'

e. *Verb en imperatiu*

tũũ **na** jaa
tu NEG. anar.IMP.SG.
'No hi vagis'

(107) *Oració enunciativa negativa*

ó kàr **náñ** giaa
ell casa NEG. va.anar
'Ell no va anar a casa'

Les estructures negatives permeten l'elisió dels auxiliars; comparem (108a) amb (108b) (Bhatia, 1993: 118):

- (108) a. ó jaanda **ai**
 ell va AUX.
 ‘Ell hi va’
- b. ó náñ jaanda Ø
 ell NEG. va
 ‘Ell no hi va’

La presència de la negació també permet elidir el verb copulatiu (veg. § 2.3.4); comparem (109a) amb (109b) (Bhatia, 1993: 119):

- (109) a. ó ótthe **ai**
 ell aquí és
 ‘Ell és aquí’
- b. ó ótthe náñ Ø
 ell aquí NEG.
 ‘Ell no és aquí’

2.3.7.2. La negació de sintagmes

Hi ha diferents estratègies per indicar la negació d'un constituent de la frase (Bhatia, 1993: 120-122):

i) El constituent negat es pot marcar prosòdicament a través d'accentuació, com a (110):

- (110) ó **kal** kàr **náñ** giaa
 ell ahir casa NEG. va.anar
 ‘Ell no va anar a casa seva ahir (sinó abans-d'ahir)’

ii) Una altra estratègia és que la negació segueixi el constituent negat:

- (111) ó [kàr **náñ**] bazaar giaa
 ell casa NEG. basar va.anar
 ‘Ell no va anar a casa sinó al basar’

iii) També es pot fer servir la partícula *binaa*, que pot aparèixer tant davant com darrere del constituent que nega:

- (112) a. ó [**binaa** khaande] boliaa
 ell sense menjar parla
 ‘Ell parla sense menjar’
- b. ó [khaande **binaa**] boliaa
 ell menjar sense parla
 ‘Ell parla sense menjar’

iv) Una altra estratègia és l’ús de la partícula *te*, que segueix el constituent negat i implica un contrast. Així, a (113a) es nega el subjecte (*māi*) i a (113b) es nega l’objecte (*xat*):

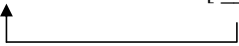
- (113) a. [māi **te**] ótthe náĩ giaa
 jo PART. allà NEG. vaig
 ‘Jo, (sóc el que) no vaig allà’
- b. māi [xat **te**] náĩ likhíaa
 jo carta PART. NEG. escric
 ‘Una carta, (és el que) no escric jo’

v) La negació postverbal també nega constituents. En aquest cas, però, la negació es redueix al verb o al temps verbal:

- (114) māi xat likhíaa náĩ, (likhaagaa)
 jo carta escriure.PRES. NEG. (escriure.FUT.)
 ‘Jo no escric una carta (però l’escriuré)’

vi) La negació dels verbs amb auxiliars presenta el moviment de l’auxiliar a una posició preverbal. Comparem (115) amb (116):

(115) māi xat likhīaa sīi
 jo carta eśriure.PASS. AUX.
 ‘Jo he escrit una carta’

(116) māi xat **nāī** sīi likhīaa [__] (likhaagaa)

 jo carta NEG. AUX. eśriure.PASS. (eśriure.FUT.)
 ‘Jo no he escrit una carta, però l’escriré’

La llibertat en la distribució de l’element negatiu en panjabi permet explicar alguns errors en l’ús de la negació:

(117) bicicleta no jugo, criquet
 ‘no jugo a bicicleta sinó a criquet’

A (117) la negació segueix el constituent negat (*bicicleta*).

2.3.8. LES ORACIONS IMPERATIVES

En panjabi hi ha diferents tipus d’oracions imperatives: imperatives *no marcadés*, imperatives de futur i imperatives en subjuntiu.

L’imperatiu *no marcat* consisteix en l’arrel verbal, si és singular, i en l’arrel més la suma de *o/vo*, si és plural. Aquesta forma imperativa pren subjectes en segona persona *tūū* ‘tu’ i *tusī* ‘vosaltres, vostè, vostès’ (Bhatia, 1993: 35):

(118) tūū jaa
 tu anar.IMP.SG.
 ‘Ves-hi tu!’

(119) tusī jaao
 vosaltres/vostè/vostès anar.IMP.P.
 ‘Aneu-hi vosaltres!’ / ‘Vagi-hi vostè!’ / ‘Vagin-hi vostès!’

L'imperatiu futur presenta la mateixa forma que els infinitius (arrel + *Naa/naa*). Aquesta forma s'empra quan l'ordre s'ha de complir en un futur proper (Bhatia, 1993: 35):

- (120) kal aaNaa
 demà venir. IMP. FUT.
 'Vine demà'

La forma imperativa en subjuntiu indica un suggeriment, un desig o una intenció més que no pas una ordre. A diferència dels anteriors –que només admeten com a subjecte la segona persona–, el subjecte d'aquesta forma imperativa pot ser qualsevol persona (Bhatia, 1993: 36):

- (121) a. ó chetii jaae
 ell ràpidament anar.SUBJ.3.SG.
 'Ell hauria d'anar-hi ràpidament'
- b. calo, kâr calie
 anar.IMP. casa anar.SUBJ.1.P.
 'Som-hi, anem cap a casa'
- c. mõi jaavãã?
 jo anar.SUBJ.1.SG.
 'Hi podria anar, jo?'

2.3.9. LES ORACIONS INTERROGATIVES

En panjabi, trobem tres tipus d'oracions interrogatives: les totals, les alternatives i les que contenen un pronom interrogatiu.

2.3.9.1. Oracions interrogatives totals

Depenent del tipus de resposta, les oracions interrogatives totals es poden classificar en neutrals i no neutrals. En el primer cas, no s'espera una resposta determinada i, en el segon cas, s'espera una resposta afirmativa o una de negativa. En aquest darrer tipus de frase interrogativa, apareix la partícula negativa *na*.

Les oracions interrogatives neutrals permeten l'aparició opcional de l'element interrogatiu *kii* a l'inici de la frase declarativa a partir de la qual es forma la frase interrogativa (122a). L'aparició d'aquest interrogatiu no provoca un canvi en l'ordre dels constituents, però sí que és necessària una entonació ascendent al final de la frase, especialment de l'element verbal (Bhatia, 1993: 5):

- (122) a. tusĩ ajj kááNii suNaavoge
 vosaltres avui conte explicareu
 ‘Avui ens explicareu un conte’
- b. (kii) tusĩ ajj kááNii suNaavoge?
 INT. vosaltres avui conte explicareu
 ‘(Que) ens explicareu un conte avui?’

En panjabi una frase interrogativa neutral amb una modalitat negativa (123) es pot respondre amb una oració negativa o amb una d'afirmativa (124) (Bhatia, 1993: 5):¹²

- (123) ajj ThaND náĩ ai?
 avui calor NEG. és
 ‘No fa calor avui?’

- (124) a. aaho, ajj ThaND náĩ ai
 sí avui calor NEG. és
 ‘Sí, avui no fa calor’

¹² Hi ha altres sistemes que no explicarem. Remetem el lector a Bhatia (1993: 5-7).

- b. náĩ, ajj ThAND ai
 NEG. avui calor és
 ‘No, avui fa calor’

En aquest sistema, una resposta que conté l’adverbi d’afirmació (*aaho* ‘sí’) indica que s’està d’acord amb el judici que conté la pregunta. I a l’inrevés, si una resposta està encapçalada per la negació (*náĩ* ‘no’), s’indica que no s’accepta el judici.

Aquest tipus de respostes pot explicar alguns dels errors que hem detectat en la parla catalana de persones panjabis. Tot i que no és sistemàtic, un parlant d’aquesta llengua pot respondre afirmativament una pregunta amb una modalitat negativa:

- (125) –No t’agrada el castellà?
 –Sí, perquè no puc fer castellà perquè no ma entera mucho

A l’oració de (125), l’adverbi que encapçala la resposta indica un acord amb el judici de la pregunta. És a dir, es podria parafrasejar com *sí, és cert que no m’agrada el castellà perquè...*

Les oracions interrogatives no neutrals presenten la partícula negativa *na* al final de l’oració, que en català podem traduir per *oi?*, *no?*, etc. La resposta a una frase interrogativa no neutral pot ser afirmativa o negativa. En el primer cas, la frase que precedeix *na* ha de ser afirmativa, en el segon, en canvi, ha de ser negativa (Bhatia, 1993: 7):

- (126) a. ajj baarash hovegii, na?
 avui pluja serà NEG.
 ‘Avui plourà, no?’
 [Resposta esperada: –sí]
- b. ajj baarash náĩ hovegii, na?
 avui pluja NEG. serà NEG.
 ‘Avui no plourà, no?’
 [Resposta esperada: –no]

2.3.9.2. Oracions interrogatives alternatives

Les oracions interrogatives alternatives presenten dues opcions en la formulació de la pregunta. Són les equivalents a les oracions del català del tipus *vindràs avui o no?* En panjabi, aquest tipus d'oracions interrogatives es formen amb la suma de *jaa / ki náĩĩ* 'o' a la dreta de la frase declarativa. L'entonació ascendent la rep la partícula negativa *náĩĩ* (Bhatia, 1993: 9):

- (127) tusĩĩ ajj káánii suNaavoge jaa/ki náĩĩ?
vosaltres avui conte explicareu o NEG.
'Ens explicaràs un conte avui o no?'

Quan les alternatives no són el verb i la seva negació, s'empra *jaa / ki* i en comptes de la partícula negativa hi apareix el constituent que indica la segona alternativa (Bhatia, 1993:9):

- (128) ó ajj aavegaa jaa/kii kal?
ell avui vindrà o demà
'Ell vindrà avui o demà?'

2.3.9.3. Oracions interrogatives amb pronom interrogatiu

En català, els pronoms interrogatius solen ocupar la posició inicial de l'oració, independentment de la seva funció sintàctica, i també solen implicar un canvi en la posició del subjecte:

- (129) a. La nena llegeix un llibre (SVO)
 b. Què llegeix la nena? (OVS)

En panjabi, en canvi, la formació d'oracions interrogatives que contenen un pronom interrogatiu no provoca un canvi d'ordre dels constituents. Això vol dir que els pronoms interrogatius són en la posició que ocuparia el sintagma en una oració declarativa. El pronom interrogatiu sempre rep un accent més fort que la resta de constituents (Bhatia, 1993: 9):

- (130) a. tuààDaa nãã **kii** ai?
 el.teu nom què és
 'Quin és el teu nom?'
- b. jalandàr **kítthe** ai?
 Jallandar on és
 'On és Jallandar?'
- c. ó **kaun** ai?
 ell qui és
 'Qui és ell?'

De vegades, però, per qüestions discursives relacionades amb l'èmfasi, el pronom interrogatiu es trasllada a una posició inicial o final. Així, de l'ordre més habitual de (131a), podem obtenir les oracions interrogatives de (131b) i (131c) (Bhatia, 1993: 27):

- (131) a. gurbacan **kítthe** giaa?
 Gurbacan on ha.anat
 'On ha anat en Gurbacan?'
- b. **kítthe** gurbacan giaa?
 on Gurbacan ha.anat
 'On ha anat en Gurbacan?'
- c. gurbacan giaa **kítthe**?
 Gurbacan ha.anat on
 'On ha anat en Gurbacan?'

Els adjectius interrogatius *kéRaa* ‘quin’ i *kínnaa* ‘quants’ concorden en gènere i nombre amb el nom que acompanyen. Així, tindrem quatre formes: *kéRaa* (MS.), *kéRe* (MP.), *kéRii* (FS.) i *kéRiãã* (FP.). L’adjectiu *kínaa* segueix la mateixa flexió (Bhatia, 1993: 10):

- (132) a. *kéRaa* *muNDaa?*
 quin.MS. noi.MS.
 ‘quin noi?’
- b. *kínnãã* *paísaa?*
 quant.MS. diners.MS.
 ‘quants diners?’

En panjabi no existeix una restricció sobre el nombre de pronoms interrogatius que poden aparèixer en una mateixa frase, cosa que, com es pot veure per les traduccions, és molt estranya en català. Per exemple, de l’oració de (133) es poden formar les oracions interrogatives de (134) i (135) (Bhatia, 1993: 25):

- (133) *tusĩ kal sóN de naal shikaago vekhaN gae*
 vosaltres ahir Son POST. Chicago veure vau.anar
 ‘Vosaltres ahir vau anar a veure Chicago amb en Son’

- (134) **kaun kad kii de naal kii** *vekhaN giaa?*
 qui quan qui POST. què veure va.anar
 ‘Qui va anar a veure què amb qui (i) quan?’

- (135) **kaun kal sóN de naal kii** *karan giaa?*
 qui ahir Son POST. què fer va.anar
 ‘Qui va anar a fer què amb en Son ahir?’

2.3.10. LES ORACIONS COMPOSTES

2.3.10.1. La coordinació

En panjabi, les conjuncions que indiquen una relació de coordinació entre sintagmes o oracions són *te* ‘i’, *ki / jaa* ‘o’ i *lekaN / magari / par* ‘però’. En donem alguns exemples a (136) i a (137) (Bhatia, 1993: 103):

(136) māi kamm kitaa **te** dost ne araam kiitaa
jo treball feia i amic POST. descans feia
‘Jo treballava i el meu amic descansava’

(137) māi ótthe gaavāāgaa **jaa/ki** meraa pràà pàn,gRaa karegaa
jo aquí cantaré o meu germà pangra farà
‘Aquí jo cantaré o el meu germà ballarà la pangra’

Des d’un punt de vista semàntic, les oracions coordinades copulatives poden mantenir diverses relacions: contrast, efecte acumulatiu, causa-efecte, acció seqüencial, etc. (Bhatia, 1993: 104):

(138) Contrast

é kataab can,gii ai **te** ó (kataab) xaraab ai
aquest llibre bo és i aquell (llibre) dolent és
‘Aquest llibre és bo i aquell (llibre) és dolent’

(139) Efecte acumulatiu

ó sharaab piindaa ai **te** nindar dii goliāā khaandaa ai
ell vi beu AUX. i somiar POST. pastilla menja AUX.
‘Ell beu vi i pren pastilles per dormir’

(140) Causa-efecte

ó ne gādaa paāNii piitaa te bamaar hoiaa
ell POST. brut aigua va.beure i malalt es.va.posar
‘Ell va beure aigua contaminada i es va posar malalt’

(141) Acció seqüencial

ó aaiaa te boliaa
ell va.venir i va.parlar
‘Ell va venir i va parlar’

Les conjuncions adversatives *lekaN*, *magar* i *par* apareixen a l’inici del segon membre coordinat (Bhatia, 1993: 106):

(142) māi sardaar āā lekaN/magar/par meraa prāā monaa ai
jo sikh sóc però meu germà hindú és
‘Jo sóc sikh però el meu germà és hindú’

2.3.10.2. La subordinació

2.3.10.2.1. Les oracions completives

Les oracions completives del panjabi tant poden presentar verbs en forma personal com verbs en forma no personal (infinitius). En el primer cas, poden ser introduïdes per la conjunció *ki* ‘que’ si el verb de l’oració principal és un verb de coneixement com *jaaN* ‘saber’, de comunicació com *dass* ‘explicar’ o de percepció com *lagg* ‘semblar’ o *vekh* ‘veure’ (Bhatia, 1993: 44):

- (143) a. ó jaāNdaa ai [ki kurii óthe gaii]
ell sap AUX. que noia aquí va.anar
‘Ell sap que la noia va venir’
- b. tad ó ne vekhiaa [ki ciRii uDDii]
aleshores ell POST. va.veure que ocell va.volar
‘Aleshores ell va veure que un ocell va volar’

Com es pot comprovar als exemples anteriors, les oracions subordinades apareixen darrere les oracions principals o darrere el verb principal, i la conjunció que marca la relació de subordinació ocupa una posició inicial en l'oració subordinada.

Les oracions subordinades completives poden presentar un verb infinitiu en cas directe (144) o en cas oblic (145). En aquests casos, la subordinada d'infinitiu, que fa de complement directe, precedeix el verb, com si fos un sintagma nominal (SOV) (Bhatia, 1993: 45):

(144) māi [jauuNaa] cááudaā āā
jo anar.INF.DIR. vull AUX.
'Jo vull anar-hi'

(145) raam ne [jauuN] dii koshish kiitii
Ram POST. anar.INF.OBL. POST. intent va.fer
'En Ram va intentar d'anar-hi'

Un dels errors que es poden trobar en la parla catalana de la comunitat panjabi és la construcció d'oracions subordinades completives sense cap partícula d'enllaç. Tot i que la relació amb l'estructura de la segona llengua no és clara, s'ha de tenir present que aquesta mena d'errors d'elisió d'elements d'enllaç és freqüent en l'adquisició de qualsevol llengua:

(146) crec és Anglaterra que → Ø
no sabia són germans que → Ø

2.3.10.2.2. Les oracions relatives

La manera més habitual de formar les oracions relatives en panjabi és molt diferent de la que es fa servir en català. Abans d'explicar l'estructura del panjabi, observarem què fem en català a partir de l'oració *Vaig veure la noia que tu coneixes a la plaça*. Primer, l'element relativitzat, *la noia*, se substitueix per un pronom de relatiu

que es trasllada al davant de l'oració, com a (147a). Posteriorment, inserim l'oració subordinada a la dreta del nom que modifica o antecedent, com a (147b):

(147)

a. [tu coneixes la noia]

b. Vaig veure la noia [que tu coneixes] a la plaça

En panjabi, l'oració de relatiu pot precedir la principal. En aquest cas, a la relativa hi apareix el pronom de relatiu seguit del que seria el seu antecedent i a la frase principal s'hi introdueix un pronom, anomenat *correlatiu*, que coincideix amb el de tercera persona. A l'oració principal, l'antecedent (o nom modificat per la relativa) s'elideix. En tenim un exemple a (148) (Bhatia, 1993: 54):

(148) [jo **muND aa** nayuu yaark vicc ráíndaa ai] ó Ø meraa dost ai
REL. noi Nova York POST. viu AUX. CORR. meu amic és
'El noi que viu a Nova York és el meu amic'

També és possible que l'oració de relatiu, com en català, segueixi immediatament l'antecedent i que aquest ja no aparegui a la subordinada. Aleshores, però, l'antecedent va precedit pel pronom correlatiu (Bhatia, 1993: 55):

(149) ó **muND aa** [jo Ø nayuu yaark vicc ráíndaa ai] meraa dost ai
CORR. noi REL. Nova York POST. viu AUX. meu amic és
'El noi que viu a Nova York és el meu amic'

Finalment, una tercera possibilitat, semblant a l'anterior, és que l'oració de relatiu segueixi la principal. L'antecedent, que és a la principal, també va precedit pel pronom correlatiu i no apareix a la relativa (Bhatia, 1993: 55):

(150) **ó** **muNDaa** meraa dost ai [**jo Ø** nayuu yaark vicc ráíndaa ai]
 CORR. noi meu amic és REL. Nova York POST. viu AUX.
 ‘El noi que viu a Nova York és el meu amic’

A l'exemple de (151) es pot observar que el pronom relatiu no es desplaça al començament de l'oració com passa en català. En aquest exemple, el relatiu fa la funció de complement directe (i no de subjecte com a les oracions anteriors) i apareix a la posició preverbal típica de l'objecte en panjabi:¹³

(151) māi ó kataab vekhii [raam ne **[jii Ø nūū]** likhiaa]
 jo CORR. llibre vaig.veure Ram POST.REL. POST. va.escriure
 ‘Jo vaig veure el llibre que va escriure en Ram’

De vegades, però, si hi ha èmfasi, els relatius poden aparèixer en la posició inicial de la subordinada (l'ordre habitual en català). Observem que a (152) l'objecte directe de l'oració de relatiu, *jii*, es trasllada d'una posició preverbal a una posició inicial (Bhatia, 1993: 57):

(152) māi ó kataab vekhii [**[jii Ø nūū]** raam ne [__] likhiaa]
 ↑
 jo CORR. llibre vaig.veure REL. POST. Ram POST. va.escriure
 ‘Jo vaig veure el llibre que va escriure en Ram’

Les oracions de relatiu que acabem de veure són restrictives, però quan l'antecedent és un nom propi són apositives (o explicatives). A diferència de les restrictives, les apositives no admeten que l'oració de relatiu precedeixi o segueixi l'oració principal, és a dir, sempre se situen immediatament després de l'antecedent. A més, no permeten la presència del pronom correlatiu *ó* (Bhatia, 1993: 55):

¹³ En aquest exemple, la posició de la subordinada correspon a la tercera de les possibilitats que hem esmentat abans, és a dir, després de la principal. Podríem fer el mateix amb les altres dues possibilitats.

- (153) akbar [jo Ø pàarat daa baadshaa sii] nek insaan sii
 Akbar REL. Ø Índia POST. rei va.ser noble home va.ser
 ‘Akbar, que va ser rei de l’Índia, va ser un home noble’

A continuació oferim la llista dels pronoms de relatiu i dels seus correlatius corresponents (Bhatia, 1993: 54):

- (154) Pronoms de relatiu

	Directe		Oblic	
Singular	jo / jéRaa	‘que / qui’	jii(s) / jéRe	‘que / qui’
Plural	jo / jéRe	‘que / qui’	jínaa / jéRe	‘que / qui’

- (155) Correlatius

	Directe	Oblic
Singular	ó	ó(s)
Plural	ó	ónaa

Hem observat que, en ocasions, els parlants de panjabi apliquen l’estratègia de formació d’oracions relatives d’aquesta llengua a la parla catalana i aquest fet és causa d’error. Així, podem trobar mostres com la de (156), en què la relativa apareix juxtaposada davant de l’oració principal com a l’exemple panjabi de (148):

- (156) el seu germà que és, **ell** deia que...
 ‘el que és el seu germà deia que...’

A diferència, però, del panjabi, la relativa de (156) presenta l’ordre antecedent - relatiu, l’ordre que trobem al català. L’oració principal sí que segueix l’estructura del panjabi: hi trobem un pronom de tercera persona que és la versió catalana del pronom correlatiu.

Així mateix, les diferències sintàctiques notables entre les relatives del català i les del panjabi es poden relacionar amb els casos en què s’elideixen els pronoms relatius:

- (157) a. una persona Ø vol passar por ahí
 ‘una persona que vol passar per aquí’
- b. jo me recordo un cançó d’una pel·lícula Ø es diu a vegades al·leluia
 ‘em recordo d’una cançó d’una pel·lícula on es diu de vegades al·leluia’

2.3.10.2.3. Les oracions adverbials

2.3.10.2.3.1. Oracions temporals

Les oracions temporals amb un verb personal es formen amb els elements temporals *jad* ‘quan’, *jado* ‘des que’ o *jado ii* ‘tan aviat com’, relacionats amb els relatius, que precedeixen les clàusules temporals (Bhatia, 1993: 67-68):

- (158) **jad** ó aandaai, (tad) māi jaandaai
 quan ell ve AUX. (aleshores) jo marxo AUX.
 ‘Quan ell ve (aleshores) jo marxo’

- (159) **jadō** māi ó nūū miliaa, asīī kaṭṭhe rāīn lagge
 des.que jo ella POST. vaig.conèixer nosaltres junts viure vam.començar
 ‘Des que la vaig conèixer, vam començar a viure junts’

L’oració principal pot precedir l’oració subordinada (Bhatia, 1993: 68):

- (160) (tad) māi jaandaai, jad ó aandaai
 (aleshores) jo marxo AUX. quan ell ve AUX.
 ‘Quan ell ve (aleshores) jo marxo’

Cal remarcar que és possible elidir l’element de connexió (*jad*, a (161)) si apareix la correlació temporal *tad* ‘aleshores’ (Bhatia, 1993: 68):

- (161) Ø ó aandaai, **tad** māi jaandaai āā
 ell ve AUX. aleshores jo marxo AUX.
 ‘Quan ell ve (aleshores) jo marxo’

2.3.10.2.3.2. Oracions de manera

Les oracions adverbials de manera es formen amb la partícula *jívě*, relacionada amb els relatius (Bhatia, 1993: 72):

- (162) **jívě** ó dassé, óvě tūū kar
 com ell dir.SUBJ. així tu fes
 ‘Fes-ho com ell et va dir (que ho fessis)’

2.3.10.2.3.3. Oracions de finalitat

Les oracions finals presenten un infinitiu seguit de les postposicions *nūū* ‘a’ o *lāii* ‘per’ (Bhatia, 1993: 74):

- (163) māi ó nūū [kamm karan **lāii**] aakhiaa
 jo ell POST. feina fer.INF. per vaig.dir
 ‘Li vaig dir de fer el treball’

2.3.10.2.3.4. Oracions causals

Les oracions causals presenten les formes següents: (i) oracions amb verbs personals i amb la conjunció *cūūki* ‘perquè’; (ii) infinitius + *tō* ‘a’, i (iii) l’adjunció de la partícula *ju*. Les oracions causals formades a partir de la conjunció *cūūki* permeten el canvi d’ordre principal - subordinada (Bhatia, 1993: 75):

- (164) a. **cūūki** ó bamaar ai, ó nāīī aa sakegaa
 perquè ell malalt és ell NEG. venir podrà
 ‘Com que està malalt, no podrà venir’
 b. ó nāīī aa sakegaa, **cūūki** ó bamaar ai

L'ús d'un infinitiu seguit de la postposició *tō* 'a' representa una de les estratègies més productives en la formació d'oracions causals (Bhatia, 1993: 76):

- (165) [kurii de aaN tō] kàr vicc raunak aa gaii
 noia POST. ha.vingut POST. casa POST. vida venir ha.anat
 'Com que ha vingut la noia, ha vingut la vida a casa'

2.3.10.2.3.5. Oracions condicionals i concessives

Les oracions condicionals estan introduïdes per la conjunció *agar* 'si' (Bhatia, 1993: 77):

- (166) **agar** ó aaiaa, te mǎi páRāãgaa
 si ell ha.vingut aleshores jo llegiré
 'Si ell ve, jo llegiré'

Les oracions concessives presenten les conjuncions *pààvé ... pher vii* 'encara que', *cááe ... kio na* 'fins i tot si' (Bhatia, 1993: 78):

- (167) [pààvé ó tez muNDaa ai], **pher vii** biibaa náĩ
 encara.que ell petit noi és bo NEG.
 'Encara que ell sigui petit, no és un bon noi'

- (168) **cááe** ó mere pair **kio na** phaRe,
 fins.i.tot.si ell meu peu busqui
 mǎi ó de naal náĩ jaavããgaa
 jo ell POST. NEG. aniré
 'Encara que em demani perdó, no aniré amb ell'

2.4. LÈXIC

En aquest apartat presentem algunes qüestions relacionades amb el lèxic que són diferents en català i en panjabi. Parlarem dels termes de parentiu i de les expressions per indicar el temps.

2.4.1. TERMES DE PARENTIU

Els termes de parentiu en panjabi, a més de les relacions familiars estrictes, reflecteixen valors com el respecte i l'edat i poden variar d'acord amb la regió o amb la confessió religiosa. D'aquesta manera, es poden veure algunes diferències entre els termes de parentiu hindús o els sikhs i els termes de parentiu musulmans. A continuació oferim una llista de termes de parentiu hindús o sikhs i, quan són diferents, també donem els musulmans entre claudàtors. A la columna de la dreta hi ha les correspondències en català. Com es pot observar, un terme de parentiu català, com per exemple *cosí*, pot indicar diverses relacions en panjabi (Bhatia, 1993: 355-359):

Terme hindú / sikh	Equivalència catalana
pràà	germà
vaDDaa pràà	germà gran
choTaa pràà	germà petit
pàìN	germana
vaDDii pàìN	germana gran
choTii pàìN	germana petita
caceraa pràà	cosí (fill del germà del pare)
phupheraa pràà	cosí (fill de la germana del pare)
mameraa pràà	cosí (fill del germà de la mare)
mamerii pàìN	cosina (filla del germà de la mare)
cacerii pàìN	cosina (filla del germà del pare)
phupeherii pàìN	cosina (filla de la germana del pare)
maseraa pràà [khaalaa daa muNDaa]	cosí (fill de la germana de la mare)
maserii pàìN [khaalaa dii kurii]	cosina (filla de la germana de la mare)
pio (informal)	papa

pítaa jii (formal) [abbaa jaan]	pare
mãã / bebe (informal) [mãã / vaaldaa]	mama
maataa jii (formal) [ammii]	mare
taaiaa	oncle (germà gran del pare)
taaii	tia (dona del germà més gran del pare)
caacaa	oncle (germà petit del pare)
caacii	tia (dona del germà petit del pare)
maamaa	oncle (germà de la mare)
puàà	tia (germana del pare)
maasii [khaalaa]	tia (germana de la mare)
maasaR [khaaluu / maasaR]	oncle (marit de la germana de la mare)
daadaa	avi (pare del pare)
daadii	àvia (dona del pare del pare)
naanaa	avi (pare de la mare)
naanii	àvia (dona del pare de la mare)
put / puttar	fill
tii	filla
pàtijaa	nebot (fill del germà)
pàtijii	neboda (filla del germà)
panèvaa	nebot (fill de la germana)
panèvii	neboda (filla de la germana)
potraa	nét (fill del fill)
portrii	néta (filla del fill)
dotraa	nét (fill de la filla)
dotrii	néta (filla de la filla)
kár vaalaa	marit (home propietari de la casa)
vauTii	esposa (núvia)
kâr vaalii	esposa (dona propietària de la casa)
sas	sogra
sauraa	sogre
jeTh	cunyat (germà gran del marit)
dior	cunyat (germà petit del marit)
nanad	cunyada (germana del marit)
saalaa	cunyat (germà de la dona)

saalii	cunyada (germana de la dona)
pààabii / parjaaii	cunyada (dona del germà)
jiijaa	cunyat (marit de la germana)
nũũ	jove (dona del fill)
javaaii	gendre (marit de la filla)

2.4.2. L'EXPRESSION DEL TEMPS

La concepció del temps en la cultura del Panjab, com en altres cultures índiques, és diferent que en la nostra cultura. En les cultures europees, el temps és un eix lineal que va del passat cap al present i del present cap al futur. En cultures com la del Panjab, el present és el punt central de la concepció del temps. Les variacions en el temps es mesuren segons la distància del present, independentment de si és una variació cap al futur o cap al passat. Aquesta concepció del temps té un reflex en el lèxic.

El panjabi té un adverb temporal per a designar 'avui', *ajj*, però no posseeix adverbis que equivalguin als adverbis catalans *ahir* o *demà*. Un sol mot, *kállh*, serveix per indicar un dia diferent al d'avui que tant pot estar situat en el futur com en el passat. Aquesta aparent ambigüitat entre el passat i el futur es reflecteix també en altres expressions temporals. Vegem a (168) expressions temporals del panjabi (Bhardwaj, 1995: 90):

(169) <i>ajj</i>	'avui'
<i>kállh</i>	'ahir', 'demà'
<i>parsõ</i>	'abans-d'ahir', 'demà passat'
<i>cauth</i>	'el dia abans d'abans-d'ahir', 'el dia després de demà passat'

3. RESUM DE QÜESTIONS GRAMATICALS PROBLEMÀTIQUES

En aquest apartat recollim la llista dels errors gramaticals que hem detectat en els parlants del panjabi que parlen català. Els classifiquem en tres apartats: fonètica, morfologia i sintaxi, i hi afegim la referència de l'apartat del llibre en què es pot trobar més informació sobre cada tema.

3.1. FONÈTICA

- Dificultats en pronunciar les consonants fricatives palatals del català (§ 2.1.1):

(170) [ʃ]utar → [s]utar
reconèi[ʃ]en → reconèi[s]en
lle[ʒ]ir → lle[z]ir

- Dificultats en pronunciar les consonants laterals palatals del català (§ 2.1.1):

(171) [ʎ]egir → [l]egir
[ʎ]oc → [z]oc
oce[ʎ] → oce[l]
soro[ʎ] → soro[n]
bu[ʎ]int → bu[l]int

- Pronunciació com a vibrants de sons que en català són bategants (§ 2.1.1):

(172) pa[r]et → pa[r]et
mi[r]ant → mi[r]ant

- Omissió de l'article (§ 2.2.1.4):

(177) m'agrada Ø bàdminton
 m'agrada Ø conill
 llavors, a Ø vuit de Ø tarda...
 ha robat Ø dineros
 está mirando para Ø acera (cast.)

- Errors en la concordança dels adjectius (§ 2.2.2.1):

(178) són llargues i **petit**
 una ulls molt **petit**

- Dificultats en l'ús dels pronoms febles (§ 2.2.2.2):

(179) a. no és jo vulgui, no, veure Ø, sinó que veig Ø el → Ø
 'no és que jo no vulgui veure'l sinó que el veig'
 sí, Ø banyo. Amb la calor, Ø banyo em → Ø
 'sí, em banyo. Amb la calor, em banyo'

b. la seva mare no **el** deixa la → el
 [-I tu jugues al bàdminton?] –Sí, **me** juga jo → me
 ... quan **me** llegir llibres **me** puc aprendre més jo → me
 castellà **me** puc aprendre més català

c. jo **me** recordo un cançó d'una pel·lícula Ø → me
 el nen **se** caminava Ø → se
 el nen **se** havia vist el llop Ø → se

- Atribució de la funció de possessiu al pronom personal català (§ 2.2.2.3):

(180) religió nosaltres ‘La nostra religió’

- Errors en l’ús de les preposicions catalanes (§ 2.2.2.5):

(181) a. juguem **Ø** futbol a → Ø
 va passar **Ø** una botiga per → Ø
 jo me recordo **Ø** una cançó de → Ø

b. s’ha tornat **a** granota Ø → a

c. més semblant **de** beisbol a → de
 estava passant **de** una ruta per → de

3.2.2 FLEXIÓ VERBAL

- Errors en l’ús de formes flexionades (§ 2.2.3):

(182) la verdura m’**agrades** ‘la verdura m’agrada’
 ell sempre m’**ajudes** ‘ell sempre m’ajuda’
 parles panjabi ‘parlo panjabi’

3.2.3. FORMACIÓ DE PARAULES: LA COMPOSICIÓ

- Construcció de verbs catalans mitjançant l’adjunció del verb *fer* (2.2.4.2):

(183) fer dividir ‘dividir’

3.3.5. L'ORACIÓ COMPOSTA

3.3.5.1. Les oracions completives

- Construcció de frases subordinades completives sense cap partícula d'enllaç (§ 2.3.10.2.1):

(189) crec és Anglaterra que → Ø
 no sabia són germans que → Ø

3.3.5.2. Les oracions de relatiu

- Errors en la formació de relatives (§ 2.3.10.2.2):

(190) el seu germà que és, ell deia que...
 'el que és el seu germà deia que...'

- Elisió dels pronoms relatius (§ 2.3.10.2.2):

(191) una persona Ø vol passar por ahí
 'una persona que vol passar per aquí'

jo me recordo un cançó d'una pel·lícula Ø es diu a vegades al·leluia
 'em recordo d'una cançó d'una pel·lícula on es diu de vegades al·leluia'

4. VOCABULARIS CATALÀ - PANJABI / PANJABI - CATALÀ

Aquest apartat conté dos breus vocabularis: català - panjabi i panjabi - català. Les paraules que hi incloem són les d'ús més freqüent i algunes altres de més específiques relacionades amb l'àmbit educatiu i escolar. També hi hem recollit algunes de les fórmules de cortesia més habituals. Les entrades catalanes del vocabulari català - panjabi apareixen per ordre alfabètic i tenen la categoria gramatical especificada en cursiva al costat. En el vocabulari panjabi - català, no donem especificació categorial i l'ordenació de les paraules es fa seguint l'alfabet romànic amb algunes adaptacions tenint en compte el sistema de transcripció que hem fet servir: les consonants aspirades van darrere de les no aspirades (*p, ph; t, th, etc.*) i les retroflexes, darrere de les dentals (*t, T, d, D, etc.*); finalment, les nasals segueixen l'ordre següent: *m, n, N, ñ, n*.

A continuació donem la llista d'abreviatures i algunes observacions sobre les indicacions categorials que hem fet servir:

adj.	adjectiu
adv.	adverbi
conj.	conjunció
f.	femení
n.	nom
num.	numeral
prep.	preposició
pron.	pronom
v.	verb

Els noms catalans, tret d'algun cas excepcional, sempre hi apareixen en la forma singular. Si el nom pot tenir una forma masculina i una de femenina (*gat, gata* o *noi noia*), a la part català - panjabi donem la forma masculina (*gat*) si en panjabi la forma femenina es forma per sufixació (*billaa, billii*); donem, en canvi, les dues formes en entrades separades (*noi* i *noia*) si en panjabi cada forma equival a un mot diferent (*munDaa, kuRii*).

En el cas dels adjectius catalans, s'entren per la forma masculina singular. En general, la forma corresponent en panjabi també és la masculina singular (*negre - kaalaa*). Hem fet servir l'etiqueta *num.* (numeral) per referir-nos a tots els numerals, siguin adjectius, pronoms o noms.

Les etiquetes categorials *adv./prep.* es refereixen tant als adverbis i a les preposicions pròpiament dits com a les anomenades locucions adverbials o preposicionals. L'etiqueta *prep.* indica que el mot català és una preposició, però cal tenir present que en l'equivalent panjabi és una postposició.

Quan la paraula pot tenir més d'un sentit, hem hagut de fer notar a quin sentit correspon l'equivalent que oferim de l'altra llengua. Així, a la part català - panjabi hem anotat al costat de la forma del panjabi una indicació referida al sentit del mot català, entre parèntesis i amb rodona, que ajuda a identificar el valor corresponent. Aquesta indicació pot ser de diversos tipus: un hiperònim, un sinònim, un mot semànticament relacionat, un possible complement o una categoria gramatical. En el vocabulari panjabi - català, aquestes indicacions les hem donades al costat de la traducció catalana. En algun cas donem una indicació de l'àmbit d'ús de la paraula panjabi (*sikh / musulmà*).

Quan donem més d'un equivalent per a un mot, si cada forma correspon a un sentit diferent, els hem separat mitjançant una ratlla vertical (|) i hem delimitat el sentit amb algun dels recursos que acabem de citar. Si es tracta de mots sinònims o aproximadament sinònims, els hem separat amb una coma (,).

Quan un mot panjabi ha estat tractat específicament en alguna part del capítol 2 (*Descripció gramatical*), hem citat, al costat de la traducció i entre claudàtors, l'apartat on s'hi fa referència. En alguns casos de noms de parentiu que tenen diverses correspondències diferents en panjabi, no n'hem donat totes les traduccions i hem fet referència a l'apartat corresponent; en la part panjabi - català tampoc no hem entrat les paraules panjabis corresponents.

4.1. CATALÀ - PANJABI

a on <i>adv.</i>	jíddar [§ 2.2.2.4]
a on? <i>adv.</i>	kíddar? [§ 2.2.2.4]
abans <i>adv./prep.</i>	agge
adéu!	sat srii haal hai! (sikh), mamaste jii!
afortunat <i>adj.</i>	xushkismat
agafar <i>v.</i>	phaRNAa, laiNaa
ahir <i>adv.</i>	kallh [§ 2.4.2]
aigua <i>n.</i>	paaNii
aixecar <i>v.</i>	cukkNaa
això <i>pron.</i>	é [§ 2.2.2.2]
agradar <i>v.</i>	pasand hoNaa
allò <i>pron.</i>	ó [§ 2.2.2.2]
analfabet <i>n.</i>	anpáRh
anglès <i>n.</i>	angrezii (idioma)
animal <i>n.</i>	pashu
aniversari <i>n.</i>	janam din (de naixement)
aquell <i>adj./pron.</i>	ó [§ 2.2.2.2]
aquest <i>adj./pron.</i>	é [§ 2.2.2.2]
aquí <i>adv.</i>	étthe
arrel <i>n.</i>	jaR
art <i>n.</i>	kalaa
assecar <i>v.</i>	sukaaNaa
avui <i>adv.</i>	ajj [§ 2.4.2]
barat <i>adj.</i>	sastaa
bé <i>adv.</i>	Thiik hai (lit.: estic bé)
beure <i>v.</i>	piiNaa
blanc <i>adj./n.</i>	ciTTaa
blau <i>adj./n.</i>	niilaa
bo <i>adj.</i>	cangaa, acchaa
boca <i>n.</i>	múú (boca i cara)
boira <i>n.</i>	kóraa, tùnd
braç <i>n.</i>	bāāh

brut <i>adj.</i>	gandaa, mailaa
budells <i>n.</i>	cataraaii
cabells <i>n.</i>	vaal
cadira <i>n.</i>	kursii
café <i>n.</i>	kaafii
cama <i>n.</i>	latt
caminar <i>v.</i>	Turnaa
camisa <i>n.</i>	kamiiz
cançó <i>n.</i>	giit
cantar <i>v.</i>	gaaUNaa
cap <i>n.</i>	sir, sar (part del cos)
car <i>adj.</i>	máhingaa
carn <i>n.</i>	gosht, maas
carretera <i>n.</i>	saRak
carta <i>n.</i>	xat
casa <i>n.</i>	kàr
caure <i>v.</i>	DigNaa
cel <i>n.</i>	asmaan
cendra <i>n.</i>	suáá, raakh, pàsam
cent <i>num.</i>	sau
cigrons <i>n.</i>	chole
cinc <i>num.</i>	pañj
cognom <i>n.</i>	got
coll <i>n.</i>	giccii
colpejar <i>v.</i>	maarnaa
com <i>adv.</i>	jívě [§ 2.2.2.4]
com? <i>adv.</i>	kívě? [§ 2.2.2.4]
com estàs?	kii haal hai? (salutació)
cor <i>n.</i>	díl
corda <i>n.</i>	rassaa
correcte <i>adj.</i>	thiik, darust
cosa <i>n.</i>	ciiz
cosí <i>n.</i>	caceraa pràà [§ 2.4.1]
cremar <i>v.</i>	saaRnaa

cremar-se <i>v.</i>	saRNAa
cua <i>n.</i>	pucchal
curt <i>adj.</i>	mándaraa
d'acord!	acchaa jii!
darrere <i>adv./prep.</i>	picche
daurat <i>adj.</i>	sunairaa (color)
davant <i>adv./prep.</i>	sámaNe, agge
demà <i>adv.</i>	kallh [§ 2.4.2]
descobrir <i>v.</i>	laauNaa
després <i>adv./prep.</i>	picche
deu <i>num.</i>	das
dia <i>n.</i>	din
dintre <i>adv./prep.</i>	andaralaa
dir <i>v.</i>	aakhNaa, dassNaa
disculpi!	maaf karnaa!
dit <i>n.</i>	ũngal
doctor <i>n.</i>	daaktar
dolç <i>adj.</i>	miTTThaa
dolent <i>adj.</i>	buraa (persona), xaraab (situacions), mandaa (temps dolent)
dona <i>n.</i>	zanaanii
donar <i>v.</i>	de(u)Naa
dormir <i>v.</i>	sauNaa
dos <i>num.</i>	do
dret <i>adj.</i>	sajjaa (el costat dret)
edat <i>n.</i>	umar
electricitat <i>n.</i>	bijlii
ell <i>pron.</i>	é, ó [§ 2.2.2.2]
ells <i>pron.</i>	é, ó [§ 2.2.2.2]
en <i>prep.</i>	vicc [§ 2.2.2.5]
error <i>n.</i>	galatii
escollir <i>v.</i>	cuNaa
escriure <i>v.</i>	likhNaa
esposa <i>n.</i>	kàr vaalii [§ 2.4.1]
esquerre <i>adj.</i>	khabbaa

est <i>n.</i>	puurab
estirar <i>v.</i>	khiccNaa
estrella <i>n.</i>	taaraa
estret <i>adj.</i>	tan,g, sauRaa
febre <i>n.</i>	buxaar
fiesta <i>n.</i>	chuTTii (dia de festa)
fill <i>n.</i>	put [§ 2.4.1]
filla <i>n.</i>	tii [§ 2.4.1]
finestra <i>n.</i>	khirkii
flor <i>n.</i>	phull
flotar <i>v.</i>	tarnaa
foc <i>n.</i>	agg
fred <i>adj.</i>	paalaa, ThaND, sardii
fruit <i>n.</i>	phal
fulla <i>n.</i>	pattaa
fum <i>n.</i>	tùàaa
gel <i>n.</i>	baraf, varf
gelar <i>v.</i>	jamNaa
genoll <i>n.</i>	goDaa
germà <i>n.</i>	pràà [§ 2.4.1]
gos <i>n.</i>	kuttaa
gràcies!	shukriiaa!
greix <i>n.</i>	carbii
groc <i>adj./n.</i>	piilaa
gros <i>adj.</i>	vaDDaa
habitació <i>n.</i>	kamraa
hola!	sat srii akaak jii! (sikh), assalaam alaikam!, vaalaikam assalaam! (musulmà), hailo jii!, mamaste jii!
home <i>n.</i>	aadmii
i <i>conj.</i>	(a)te [§ 2.3.10.1]
intoxicació <i>n.</i>	nashaa
jo <i>pron.</i>	māi [§ 2.2.2.2]
jugar <i>v.</i>	khedNaa
llac <i>n.</i>	ciil

lladre <i>n.</i>	cor
llarg <i>adj.</i>	lammaa
llavi <i>n.</i>	oTh
llegir <i>v.</i>	paRhnaa
llençol <i>n.</i>	caadar
llengua <i>n.</i>	jíib (part del cos) zabaan (idioma)
llet <i>n.</i>	dúddh
lleuger <i>adj.</i>	halkaa
llibre <i>n.</i>	kitaab, pothii
lluita <i>n.</i>	laRaaii
lluitar <i>v.</i>	laRnaa
lluna <i>n.</i>	cann
lluny <i>adv.</i>	duur
mà <i>n.</i>	hatth
malaltia <i>n.</i>	biimaarii
mar <i>n.</i>	samundar
mare <i>n.</i>	maataa jii (sikh), ammii (musulmà) mãã (mama) [§ 2.4.1]
marró <i>adj./n.</i>	pùùraa
matar <i>v.</i>	maarnaa
menjar <i>v.</i>	khaaNaa
mentida <i>n.</i>	cùùTh
més <i>adv.</i>	ziaada
mil <i>num.</i>	hazaar
morir <i>v.</i>	marnaa
mort <i>n.</i>	maut (f.)
moure <i>v.</i>	caalNaa
música <i>n.</i>	sangiit
nas <i>n.</i>	nakk
nedar <i>v.</i>	tarnaa
negoci <i>n.</i>	kaarobaar
negre <i>adj./n.</i>	kaalaa
nen <i>n.</i>	baccaa, kaakaa
neu <i>n.</i>	baraf, varf
nit <i>n.</i>	raat

no <i>adv.</i>	náĩĩ [§ 2.3.7]
noi <i>n.</i>	munDaa
noia <i>n.</i>	kuRii
nom <i>n.</i>	nãã
nord <i>n.</i>	uttar
nosaltres <i>pron.</i>	asĩĩ
nou <i>num.</i>	nãũ
nou <i>adj.</i>	navaa (recent)
núvia <i>n.</i>	vauTii [§ 2.4.1]
núvol <i>n.</i>	baddal
ocell <i>n.</i>	pãñchii, parindaa
olorar <i>v.</i>	sun,gNaa
on <i>adv.</i>	jítthe [§ 2.2.2.4]
on? <i>adv.</i>	kítthe? [§ 2.2.2.4]
orella <i>n.</i>	kann
oest <i>n.</i>	paccham
os <i>n.</i>	haDDii
ou <i>n.</i>	aNDaa
pàgina <i>n.</i>	safaa
panxa <i>n.</i>	TiDD, peT
parar <i>v.</i>	band karnaa
pare <i>n.</i>	pitaa jii (sikh), abbaa jaan (musulmà) pio (papa) [§ 2.4.1]
paret <i>n.</i>	kándh
parlar <i>v.</i>	bolNaa
patata <i>n.</i>	aaluu
peix <i>n.</i>	macchii
pensar <i>v.</i>	socNaa
per què?	kiõ?
perquè <i>conj.</i>	cũũki (causal) [§ 2.3.10.2.3.4]
persona <i>n.</i>	aadmii, bandaa
pesat <i>adj.</i>	pààraa
petit <i>adj.</i>	Nikkaa, choTaa
peu <i>n.</i>	pair
pit <i>n.</i>	chaatii (tòrax)

ple <i>adj.</i>	puuraa
ploma <i>n.</i>	par
pluja <i>n.</i>	míi
poc <i>adj.</i>	thoRii
poema <i>n.</i>	kavitaá
pols <i>n.</i>	miTTii (polsim) naaR(ii) (batec)
por <i>n.</i>	Dar, khauf
porta <i>n.</i>	búuhaa
primavera <i>n.</i>	bahaar
prop <i>adv./prep.</i>	kol
quan <i>conj.</i>	jad [§ 2.2.2.4]
quan? <i>adv.</i>	kad? [§ 2.2.2.4]
quant? <i>adv.</i>	kínnaa? [§ 2.2.2.4]
quaranta <i>num.</i>	caalii
quatre <i>num.</i>	caar
que <i>pron.</i>	jo [§ 2.2.2.4]
què? <i>pron.</i>	kii? [§ 2.2.2.4]
qui <i>pron.</i>	jéRaa [§ 2.2.2.4]
qui? <i>pron.</i>	kauN? [§ 2.2.2.4]
quin? <i>adj./pron.</i>	kéRaa? [§ 2.2.2.4]
reconèixer <i>v.</i>	pachaaNnaa
recte <i>adj.</i>	siddàà
respirar <i>v.</i>	sáa laiNaa
riu <i>n.</i>	daryaa nadii (affluent, riu petit)
riure <i>v.</i>	hasNaa
roca <i>n.</i>	vaTTaa
saber <i>v.</i>	jaaNnaa
sal <i>n.</i>	luuN
salut <i>n.</i>	tabiiat
sang <i>n.</i>	laúú, khuun
sec <i>adj.</i>	sukkaá
secret <i>n.</i>	gupt
sentir <i>v.</i>	suNnaa (oir)
ser <i>v.</i>	hoNaa

set <i>num.</i>	satt
setmana <i>n.</i>	haftaa
sí <i>adv.</i>	aaho, hãã
si <i>conj.</i>	agar, je [§ 2.3.10.3.5]
sis <i>num.</i>	che
so <i>n.</i>	aavaaz
sol <i>n.</i>	suuraj
sorra <i>n.</i>	ret
sud <i>n.</i>	dakkhanh
tallar <i>v.</i>	váDDNaa, kaTNaa
te <i>n.</i>	cááh (beguda)
terra <i>n.</i>	zamiin, pùì
tocar <i>v.</i>	húúhnaa
tot <i>adj.</i>	saaraa, sab
tractament <i>n.</i>	ilaj (tractament mèdic)
treball <i>n.</i>	kamm
trenta <i>num.</i>	tíí
tres <i>num.</i>	tinn, trai
trobar <i>v.</i>	milNaa (algú)
tu <i>pron.</i>	tũũ [§ 2.2.2.2]
ull <i>n.</i>	akkh
un <i>num.</i>	ikk
vacances <i>n.</i>	chuTTiiaa
vell <i>adj.</i>	buDDàà (ésser viu) puraaNaa (cosa)
venir <i>v.</i>	aa(u)Naa
verd <i>adj./n.</i>	haraa
vermell <i>adj./n.</i>	laal, rattaa
veure <i>v.</i>	vekhNaa
vint <i>num.</i>	víí
viure <i>v.</i>	ráiNaa
vol <i>n.</i>	makkhii
volar <i>v.</i>	uDDNaa
vosaltres <i>pron.</i>	tusĩ [§ 2.2.2.2]

4.2. PANJABI - CATALÀ

aadmii	home
aaho	sí
aakhNaa	dir
aaluu	patata
aa(u)Naa	venir
aavaaz	so
abbaa jaan	pare (musulmà) [§ 2.4.1]
acchaa	bo
acchaa jii!	d'acord!
agar	si (conjunció) [§ 2.3.10.3.5]
agg	foc
agge	abans davant de
ajj	avui [§ 2.4.2]
akkh	ull
ammii	mare (musulmà) [§ 2.4.1]
andaralaa	dintre
angrezii	anglès (idioma)
anpáRh	analfabet
aNDaa	ou
asī	nosaltres
asmaan	cel
assalaam alaikam!	hola!(musulmà) adèu! (musulmà)
(a)te	i [§ 2.3.10.1]
aTTh	vuit
bāāh	braç
baccaa	nen
baddal	núvol
bahaar	primavera
band karnaa	parar
bandaa	persona
baraf	neu, gel
biimaarii	malaltia

bijlii	electricitat
bolNaa	parlar
buDDàà	vell (ésser viu)
buraa	dolent (persona)
búuhaa	porta
buxaar	febre
caadar	llençol
cááh	te (beguda)
caalii	quaranta
caalNaa	moure
caar	quatre
caceraa pràà	cosí [§ 2.4.1]
cangaa	bo
cann	lluna
carbii	greix
cataraaii	budells
ciil	llac
ciiz	cosa
ciTTaa	blanc
cor	lladre
cukkNaa	aixecar
cuNaa	escollir
cũuki	perquè (causal) [§ 2.3.10.2.3.4]
cùùTh	mentida
chaatii	pit (tòrax)
che	sis
chole	cigrons
choTaa	petit
chuTTii	día de festa
chuTTiiaa	vacances
daaktar	doctor
dakkhanh	sud
darust	correcte
daryaa	riu

das	deu
dassNaa	dir
de(u)Naa	donar
dil	cor
din	dia
do	dos
dúddh	llet
duur	lluny
Dal	llac
Dar	por
DigNaa	caure
é	ell, ells això aquest [§ 2.2.2.2]
étthe	aquí
gaaNaa	cantar
galatii	error
gandaa	brut
giccii	coll
giit	cançó
goDaa	genoll
gosht	carn
got	cognom
gupt	secret
hãã	sí
haDDii	os
haftaa	setmana
hailo jii!	hola!
halkaa	lleuger
haraa	verd
hasNaa	riure
hatth	mà
hazaar	mil
hoNaa	ser (v.)
húúhNaa	tocar
ikk	un

ilaj	tractament mèdic
jaaNnaa	saber
jad	quan [§ 2.2.2.4]
jamNaa	gelar
janam din	aniversari de naixement
jaR	arrel
je	si (conjunció) [§ 2.3.10.3.5]
jéRaa	qui [§ 2.2.2.4]
jíddar	a on [§ 2.2.2.4]
jífbh	llengua (part del cos)
jítthe	on [§ 2.2.2.4]
jívē	com [§ 2.2.2.4]
jo	que [§ 2.2.2.4]
kaafii	cafè
kaakaa	nen
kaalaa	negre
kaarobaar	negoci
kad?	quan? [§ 2.2.2.4]
kalaa	art
kallh	ahir demà [§ 2.4.2]
kamiiz	camisa
kamm	treball
kamraa	habitació
kándh	paret
kann	orella
kàr	casa
kàr vaalii	esposa [§ 2.4.1]
kaTNaa	tallar
kaUN?	qui? [§ 2.2.2.4]
kavítta	poema
kéRaa?	quin? [§ 2.2.2.4]
kíddar?	a on? [§ 2.2.2.4]
kii?	què? [§ 2.2.2.4]
kii haal hai?	com estàs? (salutació)

kínnāa?	quant? [§ 2.2.2.4]
kiō?	per què?
kitaab	llibre
kítthe?	on? [§ 2.2.2.4]
kívē?	com?
kol	a prop
kóraa	boira
kursii	cadira
kuRii	noia
kuttaa	gos
khaaNaa	menjar
khabbaa	esquerre
khauf	por
kheDNaa	jugar
khiccNaa	estirar
khiRkii	finestra
khuun	sang
laal	vermell
laauNaa	descobrir
laiNaa	agafar
lammaa	llarg
laRaaii	lluïta
laRnaa	lluïtar
latt	cama
laúú	sang
likhNaa	escriure
luuN	sal
māã	mama [§ 2.4.1]
maaf karnaa!	disculpi!
maarnaa	colpejar matar
maas	carn
maataa jii	mare (sikh) [§ 2.4.1]
macchii	peix
máhingaa	car

māi	jo [§ 2.2.2.2]
mailaa	brut
makkhii	vol
mamaste jii	hola! adéu!
mandaa	dolent (temps)
mándaraa	baix
marnaa	morir
maut	mort
míí	pluja
milNaa	trobar algú
miTTii	pols (polsim)
miTThaa	dolç
muNDaa	noi
múú	boca (boca i cara)
nãã	nom
naaR(ii)	pols (batec)
nadii	riu (afluent, riu petit)
náñ	no [§ 2.3.7]
nakk	nas
nashaa	intoxicació
nãũ	nou (número)
navaa	nou (recent)
niilaa	blau
Nikkaa	petit
ó	ell, ells allò aquell [§ 2.2.2.2]
oTh	llavi
paalaa	fred
paaNii	aigua
pààraa	pesat
paccham	oest
pachaaNnaa	reconèixer
pair	peu
pañchii	ocell
pañj	cinc

par	ploma
parindaa	ocell
paRhnaa	llegir
pàsam	cendra
pasand hoNaa	agradar
pashu	animal
pattaa	fulla
peT	panxa
picche	darrere després
piilaa	groc
piiNaa	beure
pio	papa [§ 2.4.1]
pitaa jii	pare (sikh) [§ 2.4.1]
pothii	llibre
pràa	germà [§ 2.4.1]
pucchal	cua
pùì	terra (planeta)
puraaNaa	vell (cosa)
put	fill [§ 2.4.1]
puuraa	ple
pùùraa	marró
puurab	est
phal	fruit
phaRnaa	agafar
phull	flor
raakh	cendra
raat	nit
ráíNaa	viure
rassaa	corda
rattaa	vermell
ret	sorra
sáa laiNaa	respirar
saaraa	tot
saaRnaa	cremar

sab	tot
safaa	pàgina
sajjaa	dret (del costat dret)
sámaNe	davant de
samundar	mar
sangiit	música
sardii	fred
saR	cap (part del cos)
saRak	carretera
saRnaa	cremar-se
sastaa	barat
sat srii haal hai!	adéu! (sikh) hola! (sikh)
satt	set
sau	cent
sauNaa	dormir
sauRaa	estret
siddàà	recte
sir	cap (part del cos)
socNaa	pensar
suáá	cendra
sukaaNaa	assecar
sukka	sec
sunairaa	daurat (color)
suNnaa	sentir (oir)
sun,gNaa	olorar
suuraj	sol (n.)
shukriiaa!	gràcies!
taaraa	estrella
tabiiat	salut
tairnaa	nedar
tan,g	estret
tarnaa	flotar
TiDD	panxa
tíí	trenta

tii	filla [§ 2.4.1]
tinn	tres
traii	tres
tùnd	boira
tusii	vosaltres [§ 2.2.2.2]
tũũ	tu [§ 2.2.2.2]
tùàaa	fum
tùùl	pols (polsim)
thorii	poc
Turnaa	caminar
ThaND	fred
Thiik	correcte
Thiik hai	bé (estic bé)
uDDNaa	volar
umar	edat
ũngal	dit
uttar	nord
vaal	cabells
vaalaikam assalaam!	hola! (resposta, musulmà) adéu! (resposta, musulmà)
vaDDaa	gros
váDDNaa	tallar
varf	neu, gel
vaTTaa	roca
vauTii	núvia [§ 2.4.1]
vekhNaa	veure
vicc	en [§ 2.2.2.5]
víi	vint
xaraab	dolent (situacions)
xat	carta
xushkismat	afortunat
zabaan	llengua (idioma)
zamiin	terra (planeta)
zanaanii	dona
ziaada	més

5. BIBLIOGRAFIA

BHARDWAJ, M. R. (1995): *Colloquial panjabi*. Londres: Routledge.

BHATIA, T. (1993): *Punjabi*. Londres: Routledge.

CAMPBELL, G. L. (1995): *Concise Compendium of the World's Languages*. Londres: Routledge.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (1999): *Aplicació al català dels principis de transcripció de l'Associació Fonètica Internacional*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

MASICA, C. P. (1991). *The Indo-Aryan languages*. Cambridge: Cambridge University Press.

SINGH KALRA, S.; KAUR PUREWAL, N. (1999): *Teach yourself: Panjabi*. Londres: Hodder Headline.

<http://www.ethnologue.com> [informació sobre llengües del món]

http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/pakistan_ethnic_80.jpg
[mapes lingüístics i ètnics]

<http://www.sikhs.org/gurmukhi.htm> [informació sobre el sistema d'escriptura gurmukhi]

<http://www.unhchr.ch/udhr/lang/> [Declaració Universal dels Drets Humans]

6. APÈNDIXS

6.1. L'ALFABET FONÈTIC INTERNACIONAL

THE INTERNATIONAL PHONETIC ALPHABET (revised to 1993)

CONSONANTS (PULMONIC)

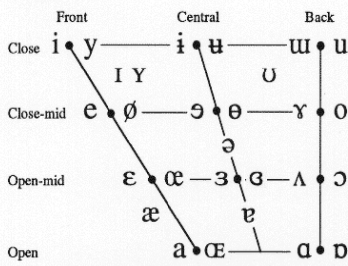
	Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Postalveolar	Retroflex	Palatal	Velar	Uvular	Pharyngeal	Glottal
Plosive	p b			t d		ʈ ɖ	c ɟ	k ɡ	q ɢ		ʔ
Nasal	m	ɱ		n		ɳ	ɲ	ŋ	ɴ		
Trill	ʙ			ʀ					ʀ		
Tap or Flap				ɾ		ɽ					
Fricative	ɸ β	f v	θ ð	s z	ʃ ʒ	ʂ ʐ	ç ʝ	x ɣ	χ ʁ	ħ ʕ	h ɦ
Lateral fricative				ɬ ɮ							
Approximant		ʋ		ɹ		ɻ	j	ɰ			
Lateral approximant				l		ɭ	ʎ	ʟ			

Where symbols appear in pairs, the one to the right represents a voiced consonant. Shaded areas denote articulations judged impossible.

CONSONANTS (NON-PULMONIC)

Clicks	Voiced implosives	Ejectives
◌ Bilabial	ɓ Bilabial	ʼ as in:
Dental	ɗ Dental/alveolar	ɓ' Bilabial
! (Post)alveolar	ɗ Palatal	t' Dental/alveolar
≠ Palatoalveolar	ɠ Velar	k' Velar
Alveolar lateral	ɠ Uvular	s' Alveolar fricative

VOWELS

OTHER SYMBOLS

ɱ Voiceless labial-velar fricative	ɕ ʑ Alveolo-palatal fricatives
ʋ Voiced labial-velar approximant	ɺ Alveolar lateral flap
ɥ Voiced labial-palatal approximant	ɧ Simultaneous ʃ and x
ħ Voiceless epiglottal fricative	Affricates and double articulations can be represented by two symbols joined by a tie bar if necessary.
ʕ Voiced epiglottal fricative	
ʡ Epiglottal plosive	

kp̄ ts̄

SUPRASEGMENTALS

	TONES & WORD ACCENTS
ˈ Primary stress	LEVEL
ˌ Secondary stress	CONTOUR
ː Long	˩ Extra high
ˑ Half-long	˨ High
ˑ Extra-short	˧ Mid
· Syllable break	˦ Low
˙ Minor (foot) group	˥ Extra low
˘ Major (intonation) group	˩ Downstep
◌ Linking (absence of a break)	˩ Upstep

DIACRITICS

Diacritics may be placed above a symbol with a descender, e.g. ɲ̥.

◌ Voiceless	◌ Breathy voiced	◌ Dental
◌ Voiced	◌ Creaky voiced	◌ Apical
◌ Aspirated	◌ Linguolabial	◌ Laminal
◌ More rounded	◌ Labialized	◌ Nasalized
◌ Less rounded	◌ Palatalized	◌ Nasal release
◌ Advanced	◌ Velarized	◌ Lateral release
◌ Retracted	◌ Pharyngealized	◌ No audible release
◌ Centralized	◌ Velarized or pharyngealized	
◌ Mid-centralized	◌ Raised	
◌ Syllabic	◌ Lowered	
◌ Non-syllabic	◌ Advanced Tongue Root	
◌ Rhoticity	◌ Retracted Tongue Root	

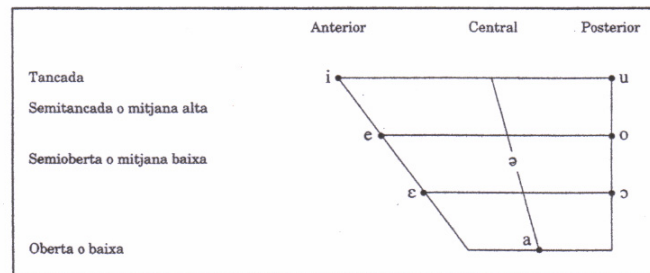
6.2. QUADRE DE SONS DEL CATALÀ

Consonants*

	Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Prepalatal	Palatal	Velar	Labiovelar
Oclusiva	p b		t d				k g	
Nasal		m ɱ		n		ɲ	ŋ	
Vibrant				r				
Bategant				r				
Fricativa		f v		s z	ʃ ʒ			
Africada				ts dz	tʃ dʒ			
Aproximant	β		ð			j	ɣ	w
Lateral				l		ʎ		

* En les caselles que contenen dos signes, el de la dreta representa la consonant sonora.

Vocals

(Institut d'Estudis Catalans, 1999)

6.3. MAPA (GRUPS ÈTNICS DEL PAKISTAN)

http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/pakistan_ethnic_80.jpg

ÍNDEX

1. IDENTIFICACIÓ DE LA LLENGUA	1
1.1. FAMÍLIA LINGÜÍSTICA, SITUACIÓ GEOGRÀFICA I NOMBRE DE PARLANTS	1
1.2. L'ESCRITURA	2
1.3. PROPIETATS TIPOLÒGIQUES	3
2. DESCRIPCIÓ GRAMATICAL	6
2.1. FONOLOGIA I FONÈTICA	6
2.1.1. El sistema consonàntic i el sistema vocàlic	6
2.1.2. Trets distintius més enllà dels fonemes. Trets suprasegmentals	9
2.1.2.1. El to	9
2.1.2.2. La llargada	9
2.1.2.3. L'accent	10
2.1.3. L'estructura de la síl·laba	10
2.2. MORFOLOGIA	12
2.2.1. La flexió nominal	12
2.2.1.1. El cas	12
2.2.1.2. El nombre	14
2.2.1.3. El gènere	15
2.2.1.4. La definitud	16
2.2.2. Altres categories amb flexió nominal	17
2.2.2.1. Els adjectius qualificatius	17
2.2.2.2. Els pronoms personals i els demostratius	18
2.2.2.3. Els possessius	21
2.2.2.4. Els interrogatius i relatius	22
2.2.2.5. Les postposicions	23
2.2.3. La flexió verbal	25
2.2.4. La formació de mots	28
2.2.4.1. La derivació	28
2.2.4.2. La composició	29
2.2.4.3. La reduplicació	32
2.3. SINTAXI	33
2.3.1. L'ordre dels elements a la frase i als sintagmes	33
2.3.1.1. La frase i el sintagma verbal	33
2.3.1.2. El sintagma nominal	34
2.3.2. Les funcions sintàctiques	35
2.3.2.1. El subjecte	35
2.3.2.2. L'objecte directe	37
2.3.2.3. L'objecte indirecte	38
2.3.3. Les oracions passives	38
2.3.4. Les oracions atributives	39
2.3.5. Les oracions possessives	40
2.3.6. Construccions comparatives i superlatives	42
2.3.7. Les oracions negatives	43
2.3.7.1. La negació oracional	43
2.3.7.2. La negació de sintagmes	45
2.3.8. Les oracions imperatives	47
2.3.9. Les oracions interrogatives	48
2.3.9.1. Oracions interrogatives totals	49
2.3.9.2. Oracions interrogatives alternatives	51
2.3.9.3. Oracions interrogatives amb pronom interrogatiu	51
2.3.10. Les oracions compostes	54
2.3.10.1. La coordinació	54

2.3.10.2. La subordinació	55
2.3.10.2.1. Les oracions completives	55
2.3.10.2.2. Les oracions relatives	56
2.3.10.2.3. Les oracions adverbials	60
2.3.10.2.3.1. Oracions temporals	60
2.3.10.2.3.2. Oracions de manera	61
2.3.10.2.3.3. Oracions de finalitat	61
2.3.10.2.3.4. Oracions causals	61
2.3.10.2.3.5. Oracions condicionals i concessives	62
2.4. LÈXIC	63
2.4.1. Termes de parentiu	63
2.4.2. L'expressió del temps	65
3. RESUM DE QÜESTIONS GRAMATICALS PROBLEMÀTIQUES	66
3.1. FONÈTICA	66
3.2. MORFOLOGIA	67
3.2.1. Flexió nominal	67
3.2.2. Flexió verbal	69
3.2.3. Formació de paraules: la composició	69
3.3. SINTAXI	70
3.3.1. L'ordre dels constituents	70
3.3.2. Les oracions atributives	70
3.3.3. La negació	70
3.3.4. Les oracions interrogatives	70
3.3.5. L'oració composta	71
3.3.5.1. Les oracions completives	71
3.3.5.2. Les oracions de relatiu	71
4. VOCABULARIS CATALÀ - PANJABI / PANJABI - CATALÀ	72
4.1. CATALÀ - PANJABI	74
4.2. PANJABI - CATALÀ	82
5. BIBLIOGRAFIA	91
6. APÈNDIXS	92
6.1. L'ALFABET FONÈTIC INTERNACIONAL	92
6.2. QUADRE DE SONS DEL CATALÀ	93
6.3. MAPA (GRUPS ÈTNICS DEL PAKISTAN)	94